

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیأت وزیران

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
وزارت کشور - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت امور خارجه

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۳/۲/۲۱ به پیشنهاد وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، کشور و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تایید ستاد کل نیروهای مسلح و به استناد تبصره (۱) ماده (۳۹) اصلاحی قانون خدمت وظیفه عمومی - مصوب ۱۳۹۰ - آیین‌نامه معاینه و معافیت پزشکی مشمولان خدمت وظیفه عمومی را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه معاینه و معافیت پزشکی مشمولان خدمت وظیفه عمومی

- ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می‌روند:
- الف - قانون: قانون خدمت وظیفه عمومی - مصوب ۱۳۶۳ - و اصلاحات بعدی آن.
- ب - نیروی انتظامی: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.
- پ - نیروهای مسلح: ستاد کل نیروهای مسلح، ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان‌های تابع و وابسته به آنها.
- ت - وزارت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ث - سازمان: سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی و رده‌های هم‌نام در استان‌ها.
- ج - شورای شهرستان: شورای پزشکی سازمان در شهرستان‌ها، موضوع تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۴۱) قانون.
- چ - شورای استان: شورای عالی پزشکی سازمان در استان‌ها، موضوع ماده (۴۲) مکرر قانون.

- ح- شورای سازمان: شورای عالی پزشکی موضوع ماده (۴۳) قانون.
- خ- شوراها: شورای شهرستان، شورای استان و شورای سازمان.
- د- شورای نیرو: شورای پزشکی بیمارستان‌های نیروهای مسلح موضوع ماده (۴۲) قانون.
- ذ- شورای پزشکی: شورای شهرستان یا شورای نیرو حسب مورد.
- ر- مشمولان: کسانی که در شمول قانون قرار دارند از جمله کارکنان وظیفه.
- تبصره - سایر اصطلاحات به کاررفته در این آیین‌نامه، مبتنی بر معانی و تعاریف به کارگرفته شده در قانون و آیین‌نامه اجرایی آن می‌باشد.
- ماده ۲- مشمولان از نظر توان و سلامتی جسمی و روانی در چهار دسته زیر قرار می‌گیرند:
- الف- دسته یکم: کسانی که از لحاظ جسمی و روانی، سالم بوده و قادر به انجام خدمت دوره ضرورت هستند.
- ب- دسته دوم: کسانی که دچار بیماری یا نقص عضو یا اختلال روانی جزئی هستند و اگرچه به دلیل عدم برخوردارگی از سلامتی کامل، توان انجام امور رزمی را ندارند ولی به تناسب نوع بیماری یا نقص عضو و با لحاظ میزان تحصیلاتشان، قادر به انجام خدمت دوره ضرورت در امور غیررزمی هستند و به عنوان مشمولان معاف از رزم شناخته می‌شوند.
- ج- دسته سوم: کسانی که دچار عدم رشد یا بیماری‌های جسمی یا روانی درمان‌پذیر هستند و به دلیل اینکه باید برای بازیابی سلامت، تحت درمان و معالجات لازم قرار گیرند، در مدتی که براساس ضوابط موضوع این آیین‌نامه و پیوست آن تعیین می‌گردد، قادر به انجام خدمت دوره ضرورت نیستند و در مدت مذکور، به عنوان مشمولان معاف موقت پزشکی شناخته می‌شوند.
- د- دسته چهارم: کسانی که دچار بیماری یا نقص عضو یا اختلال روانی غیر قابل درمان هستند و به طور دائم، قادر به انجام خدمت دوره ضرورت در امور رزمی یا غیررزمی نیستند و آن دسته از مشمولان معاف موقت پزشکی که بارعایت ترتیبات مقرر در ماده (۴۰) قانون و ماده (۲۵) این آیین‌نامه، نیاز به معالجات طولانی مدت (بیش از دوسال) دارند و به عنوان مشمولان معاف دائم پزشکی شناخته می‌شوند.

تبصره ۱- با توجه به ضوابط این ماده، مشمولان دچار بیماری‌ها، عدم رشدها و نقص عضوهای به شرح فهرست پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، حسب میزان تحصیلاتشان، در دسته تعیین شده مربوط قرار می‌گیرند.

ماده ۳- مشمولان به هنگام معرفی برای اعزام به خدمت، باید از نظر سلامت جسمی و روانی توسط یک پزشک که در این آیین‌نامه پزشک اول نامیده می‌شود، به شرح مواد این آیین‌نامه مورد معاینه قرار گیرند.

ماده ۴- پزشک اول، یک نفر از پزشکان نیروهای مسلح می‌باشد و در صورت نبودن، از پزشکان غیرنظامی متعهد که صلاحیت آنان به وسیله نیروی انتظامی تأیید شده باشد، استفاده خواهد شد.

ماده ۵- پزشک اول، وضعیت جسمی و روانی مشمولان را با لحاظ ماده (۲) این آیین‌نامه، مورد معاینه قرار داده و نتیجه را در برگه معاینه اولیه که توسط سازمان تهیه می‌شود، درج و مهر و امضا می‌نماید.

ماده ۶- در صورتی که پزشک اول، مشمول را جزء دسته یکم موضوع ماده (۲) تشخیص دهد و وی به این تشخیص، اعتراض داشته باشد یا مشمول را جزء دسته‌های دوم تا چهارم تشخیص دهد، موضوع برای اظهار نظر به شورای شهرستان احاله خواهد شد.

ماده ۷- شورای شهرستان از سه نفر پزشک نیروهای مسلح تشکیل می‌گردد و رأی اکثریت آنان ملاک عمل است.

تبصره ۱- در صورتی که تأمین پزشکان مورد نیاز از نیروهای مسلح امکان‌پذیر نباشد، نیروی انتظامی از پزشکان غیرنظامی مورد تأیید، در شورای شهرستان استفاده خواهد کرد.

تبصره ۲- چنانچه یکی از اعضای شورای شهرستان، مشمولی را به عنوان پزشک اول مورد معاینه قرار داده باشد، مجاز به اظهار نظر درباره همان مشمول، در شورای شهرستان نمی‌باشد.

ماده ۸- شورای شهرستان، مشمولان موضوع ماده (۶) این آیین‌نامه را به صورت بالینی مورد معاینه قرار داده و چنانچه بیماری یا نقص عضو آنان مشهود باشد یا به نحوی برای اعضای شورای شهرستان محرز باشد، براساس مفاد این آیین‌نامه و پیوست آن، درباره معافیت پزشکی مشمولان،

اظهار نظر می‌نماید و در غیر این صورت، پس از انجام معاینه تخصصی در نزدیک‌ترین بیمارستان نیروهای مسلح یا مرکز مجهز وزارت و اخذ نظر پزشک متخصص، اظهار نظر خواهد نمود.
تبصره- نظرات تخصصی موضوع این ماده، جنبه مشورتی داشته و شورای شهرستان الزامی به پذیرش آنها ندارد.

ماده ۹- چنانچه پس از معاینه مشمول در شورای شهرستان و قبل از اعزام به خدمت، تغییری در وضع جسمی یا روانی وی حاصل شده و بیماری جدیدی به وجود آید یا بیماری قبلی تشدید شود که به تشخیص سازمان و با کسب نظر مشورتی پزشک معتمد، قادر به انجام خدمت نباشد، مشمول مجدداً در شورای شهرستان مربوط مورد معاینه قرار گرفته و نظر اخیر شورای یادشده ملاک عمل می‌باشد.

ماده ۱۰- رسیدگی به تقاضای معافیت پزشکی مشمولانی که برابر قانون و آیین‌نامه اجرایی مربوط، به تحصیل اشتغال داشته و از معافیت تحصیلی استفاده می‌نمایند، پس از فراغت از تحصیل یا ترک تحصیل یا اخراج به عمل خواهد آمد، مگر در خصوص نقص عضو یا بیماری‌هایی که براساس ضوابط این آیین‌نامه و پیوست آن، مقطع تحصیلی در آن اثر نداشته باشد.

ماده ۱۱- مشمولان مقیم خارج از کشور که درخواست رسیدگی به وضعیت معافیت پزشکی دارند، از طریق نمایندگی کنسولی دولت جمهوری اسلامی ایران در محل اقامت خود یا نزدیک‌ترین نمایندگی تعیین‌شده، به پزشک معتمد معرفی می‌شوند.

تبصره ۱- تایید اقامت مشمولان در خارج از کشور بر عهده نمایندگی کنسولی موضوع این ماده و براساس ضوابط مربوط می‌باشد.

تبصره ۲- پزشک موضوع این ماده، با پیشنهاد وزارت امور خارجه و تأیید سازمان، از پزشکان ایرانی مقیم خارج و در صورت عدم دسترسی، از پزشکان خارجی انتخاب می‌گردد.

ماده ۱۲- پزشک موضوع ماده (۱۱) این آیین‌نامه، مشمول مربوط را از نظر سلامت جسمی و روانی مورد معاینه قرار داده و در صورتی که وی را دچار بیماری، عدم رشد یا نقص عضو تشخیص دهد و یا برای تشخیص، نیازمند معاینات تخصصی و سایر اقدامات تشخیصی بداند، اقدامات لازم را برای معرفی مشمول به بیمارستان خارج از کشور مورد تأیید سازمان، معمول و پس از دریافت نتیجه، مراتب را به نمایندگی مربوط اعلام می‌نماید.

ماده ۱۳- نمایندگی موضوع ماده (۱۲) این آیین نامه، پس از اخذ نتیجه، نسبت به تشکیل و تکمیل پرونده مشمول مربوط اقدام و پرونده را پس از تأیید مسئول نمایندگی، از طریق وزارت امور خارجه جهت طرح در شورای شهرستان و اظهار نظر بر اساس ضوابط این آیین نامه و پیوست آن و محتویات پرونده، به سازمان ارسال می کند.

تبصره - سازمان می تواند جلسات شورای شهرستان را برای رسیدگی به وضعیت مشمولان موضوع این ماده، با استفاده از پزشکان مورد تایید ایرانی داخل یا خارج از کشور، با هماهنگی وزارت امور خارجه در نمایندگی برگزار نماید.

ماده ۱۴- به منظور رسیدگی به اعتراض مشمول به رأی شورای شهرستان پس از انجام معاینات تخصصی و تصمیم گیری نهایی، شورای استان، متشکل از سه نفر پزشک متخصص استان تشکیل می گردد.

ماده ۱۵- به منظور رسیدگی به موارد عدم تطابق رأی شورای پزشکی، با قانون و این آیین نامه و پیوست آن، که بنا به تشخیص رییس سازمان یا نماینده او تعیین می شود، شورای سازمان متشکل از سه نفر پزشک متخصص نیروهای مسلح تشکیل می گردد.

ماده ۱۶- در شورای استان و شورای سازمان، رأی اکثریت پزشکان عضو، معتبر و مبنای عمل سازمان است و اعضای شورای شهرستان، امکان عضویت در آنها را ندارند.

ماده ۱۷- مشمولانی که پرونده آنان به شورای استان یا شورای سازمان ارجاع می گردد موظفند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ معرفی نامه، خود را جهت معاینه معرفی نمایند و در صورت عدم حضور، شورای مربوط حسب مورد، بر اساس محتویات پرونده تصمیم گیری می نماید.

ماده ۱۸- معاینه مشمولان در شورای استان یا شورای سازمان، به صورت بالینی انجام می پذیرد و در صورتی که بیماری با معاینه بالینی تأیید نگردد، سازمان بر اساس درخواست شورای مربوط حسب مورد، موظف است مشمولان را برای معاینه تخصصی به نزدیکترین بیمارستان نیروهای مسلح یا مراکز مجهز وزارت معرفی نماید.

ماده ۱۹- مشمولانی که برای معاینات تخصصی موضوع مواد (۸) و (۱۸) این آیین نامه معرفی می شوند، موظفند ظرف یک ماه به بیمارستان یا مرکز تعیین شده مراجعه نمایند و در صورت عدم

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

مراجعه در مدت تعیین شده، شورای مربوط حسب مورد، بر اساس محتویات پرونده، تصمیم گیری می نماید و نظر آن ملاک عمل سازمان در اعزام مشمولان به خدمت می باشد.

ماده ۲۰- مشمولانی که پس از معاینه در شورای استان یا شورای سازمان، قادر به خدمت تشخیص داده شده اند، چنانچه قبل از اعزام، دچار نقص عضو یا بیماری جدیدی شوند که از نظر معافیت پزشکی تعیین کننده باشد، وضعیت جدید آنان در شورای شهرستان مورد بررسی قرار گرفته و نظر اخیر شورای شهرستان ملاک عمل می باشد.

ماده ۲۱- یگان های نیروهای مسلح مجاز به ترخیص مشمولانی که قبل از اعزام، در شورای استان یا شورای سازمان معاینه شده اند، نمی باشند مگر این که در حین خدمت، بیماری یا نقص عضوی به وجود آید یا بیماری قبلی آنان تشدید یافته و از موارد معافیت دایم باشد که در این صورت بر اساس رأی شورای نیرو خواهد شد.

ماده ۲۲- در صورتی که اعضای شوراها، مشمولان را جزء دسته اول یا دسته های دوم تا چهارم موضوع ماده (۲) تشخیص دهند، مکلفند نظر خود را در برگ رأی شورای مربوط که ملصق به عکس مشمول باشد با قید نوع بیماری و مستندات موضوع این آیین نامه و پیوست آن، درج و محل مربوط را با ذکر مشخصات کامل خود، شامل نام و نام خانوادگی و شماره نظام پزشکی مهر و امضا نمایند.

تبصره- تشخیص موارد معافیت دائم برای کارکنان وظیفه در حین خدمت، با شورای نیروی مربوط است.

ماده ۲۳- نیروهای مسلح موظفند پزشکان مورد نیاز شوراها را به نیروی انتظامی معرفی نمایند.
تبصره - در صورتی که تامین پزشکان مورد نیاز از نیروهای مسلح امکان پذیر نباشد، شبکه بهداشت و درمان هر شهرستان، حسب درخواست سازمان، پزشکان مورد نیاز را به نیروی انتظامی معرفی می نماید.

ماده ۲۴- مشمولانی که متقاضی معاینه تخصصی باشند یا به آرای شورای شهرستان اعتراض داشته باشند، هزینه های مربوط به معاینات تخصصی، اعم از بالینی و تشخیصی را پرداخت می نمایند.

ماده ۲۵- به مشمولانی که به علت ابتلا به بیماری به تشخیص شوراها و در چارچوب ضوابط این آیین نامه و پیوست آن، به طور موقت قادر به انجام خدمت دوره ضرورت نباشند، به منظور درمان برای

مدتی که شورای مربوط تعیین می‌نماید و در هر حال در هر مرحله، از یک سال تجاوز نخواهد کرد، معافیت موقت پزشکی داده خواهد شد و چنانچه در پایان سال دوم با وجود اقدامات درمانی، شورای یادشده، بیماری را درمان شده تشخیص ندهد و فرد نیز قادر به انجام خدمت نباشد، از ابتدای سال سوم به طور دائم از خدمت دوره ضرورت معاف خواهد شد.

ماده ۲۶- چنانچه مشمول، بنا به اظهار خود یا نظر پزشک اول، به مواد مخدر اعتیاد داشته باشد و اعتیاد وی توسط شورای شهرستان تأیید گردد، از سوی سازمان برای ترک اعتیاد در مدت شش ماه، به یکی از مراکز تحت پوشش وزارت یا سازمان بهزیستی کشور معرفی می‌شود و مرکز یادشده نتیجه را ظرف مدت مذکور، به سازمان اعلام می‌نماید.

تبصره ۵- با توجه به حکم تبصره (۳) ماده (۳۹) قانون، معافیت موقت پزشکی مشمولان موضوع این ماده که در مدت مقرر، به مرکز مربوط مراجعه نمایند یا موفق به ترک اعتیاد نشوند، از لحاظ داشتن اعتیاد به مواد مخدر، قابل تمدید نخواهد بود.

ماده ۲۷- کارکنان وظیفه‌ای که در حین خدمت دوره ضرورت، مبتلا به بیماری یا نقص عضو شوند، چنانچه پس از اتمام مدت معالجه که کمتر از شش ماه نباشد، طبق نظر شورای نیرو، قادر به انجام خدمت نبوده و بر اساس ضوابط این آیین‌نامه و پیوست آن، معاف دائم پزشکی تشخیص داده شوند، از بقیه خدمت دوره ضرورت معاف می‌شوند و مدت معالجه آنان، جزء خدمت دوره ضرورت محسوب می‌گردد.

تبصره ۱- چنانچه شورای نیروی مربوط تشخیص دهد که نقص عضو یا بیماری تا پایان خدمت مقرر که کمتر از شش ماه نباشد، ترمیم نشده یا بهبود نخواهد یافت، مراتب را مشروحاً در اوراق معاینه ذکر و با تنظیم صورتجلسه شورا ملصق به عکس مشمول به یگان خدمتی مربوط اعلام می‌نماید تا نسبت به ترخیص آنان و معرفی به سازمان اقدام شود.

تبصره ۲- کارکنان وظیفه‌ای که در حین خدمت به سبب بیماری مورد معاینه قرار می‌گیرند و به تشخیص شورای نیرو، بر اساس ضوابط این آیین‌نامه و پیوست آن، شرایط معافیت دائم یا موقت داشته باشند، چنانچه بیماری آنان مربوط به قبل از اعزام باشد با تنظیم صورتجلسه شورا ملصق به عکس مشمول به یگان خدمتی مربوط اعلام تا نسبت به ترخیص آنان و معرفی به سازمان اقدام شود.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیات وزیران

تبصره ۳- حین خدمت موضوع این ماده، طول مدت قانونی خدمت دوره ضرورت از زمان اعزام تا پایان خدمت است.

تبصره ۴- کارکنان وظیفه‌ای که در حین غیبت یا فرار، یا به سبب ارتکاب جرم و یا به صورت ارادی، مبتلا به بیماری یا نقص عضو شوند، ابتلای آنان به بیماری یا نقص عضو، حین خدمت موضوع این ماده محسوب نشده و مدت معالجه آنان، جزء خدمت دوره ضرورت محسوب نمی‌گردد و از لحاظ وضعیت معافیت پزشکی، طبق نظر شورای نیرو و بر اساس ضوابط این آیین‌نامه و پیوست آن، با آنان رفتار خواهد شد.

ماده ۲۸- مشمولان پزشک اعم از پزشکان عمومی، دندانپزشکان و پزشکان متخصص، فقط در صورتی معاف دائم از خدمت دوره ضرورت شناخته می‌شوند که بر اساس ضوابط این آیین‌نامه و پیوست آن، به تشخیص شوراها و شورای نیرو، قادر به اشتغال به حرفه طبابت در نیروهای مسلح نباشند و آن عده از مشمولان مذکور که از سلامت کامل برخوردار نیستند، ولی قادر به طبابت در نیروهای مسلح می‌باشند به خدمت دوره ضرورت اعزام می‌شوند و برابر نظر شورای مربوط، از خدمت سنگین که با سلامتی آنان منافات داشته باشد از جمله امور رزمی، معاف خواهند شد.

تبصره- نحوه آموزش مشمولانی که بر اساس حکم این ماده از امور رزمی معاف می‌شوند، در چارچوب حکم تبصره (۲) ماده (۳۹) قانون تعیین خواهد شد.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رییس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، معاونت اجرایی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

فهرست بیماری ها ، نقص عضو ها و عدم رشدهای

موضوع تبصره ماده (۲)

آیین نامه معاینه و معافیت پزشکی مشمولان خدمت وظیفه عمومی

دفتر هیئت دولت

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۳	مقدمه
۳	بخش اول: بیماری های عمومی
۳	بخش دوم : بیماری های غدد مترشحه داخلی
۴	بخش سوم : بیماری های پوست و بافت های زیر پوست
۶	بخش چهارم : بیماری های داخلی مغز و اعصاب (نورولوژی)
۸	بخش پنجم : بیماری های اعصاب و روان
۹	بخش ششم: بیماری های جراحی مغز واعصاب
۱۱	بخش هفتم: بیماری های ریه و قفسه صدري
۱۳	بخش هشتم: بیماری های استخوان (اسکلت)
۱۸	بخش نهم: بیماری های دستگاه گوارش و جراحی عمومی
۲۰	بخش دهم: بیماری های خون و انکولوژی (بدخیمی ها
۲۲	بخش یازدهم: بیماری های دستگاه ادراری تناسلی
۲۴	بخش دوازدهم: بیماری های فک و دهان و دندان
۲۵	بخش سیزدهم: بیماری های چشم و عوارض بینائی
۲۸	بخش چهاردهم: بیماری های گوش ، حلق و بینی
۲۹	بخش پانزدهم: بیماری های قلب و عروق
۳۱	بخش شانزدهم: بیمار یهای روماتولوژی و بافت همبند
۳۲	بخش هفدهم: بیماری های عفونی

دفتر هیئت دولت

مقدمه :

انواع بیماری ، عدم رشد و نقص عضوهایی که بر اساس ضوابط ماده (۲) آیین نامه معاینه و معافیت پزشکی مشمولان خدمت وظیفه عمومی ، در طبقه بندی مشمولان از نظر معافیت پزشکی ملاک عمل است به شرح بخش های زیر می باشد.

بخش اول: بیماری های عمومی

بند ۱- ابتلاء به بیماریهای قابل علاج که مدت درمان آنها بیشتر از یک ماه باشد و همچنین اعمال جراحی و کسانیکه در دوران نقاهت بیماری می باشند : معاف موقت تا یکسال

بند ۲- طول قد :

الف) کمتر از ۱۴۵ سانتی متر : معاف دائم

تبصره: برای دارندگان مدارک تحصیلی کارشناسی و بالاتر طول قد کمتر از ۱۴۰ سانتی متر : معاف دائم

ب) ۱۵۵ <= قد <= ۱۴۵ سانتی متر برای دارندگان مدرک تحصیلی فوق دیپلم و پایین تر و ۱۵۵ <= قد <= ۱۴۰ برای دارندگان مدرک

تحصیلی لیسانس و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۳- چاقی مفرط $BMI < ۳۵$: معاف از خدمات رزمی

بند ۴- لاغری مفرط $BMI > ۱۷$: معاف از خدمات رزمی

بند ۵- مشمولین پزشکی که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر به طبابت در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین

بخش دوم: بیماری های غدد مترشحه داخل

بند ۱- بیماریهای غدد هیپوفیز شامل: آکرو مگالی، زیگانتیسم، سندروم کوشینگ، دیابت بی مزه، آدنوم هیپوفیز، هیپوفونکسیون کلی هیپوفیز : معاف دائم

بند ۲- بیماریهای غدد تیروئید :

الف) هیپرتیروئیدی با داشتن علائم واضح بالینی و آزمایشگاهی (در مراکز دانشگاهی یا نیروهای مسلح) در صورت عدم پاسخ به

درمان: معاف دائم

ب) هیپرتیروئیدی و هیپوتیروئیدی با داشتن علائم واضح بالینی و آزمایشگاهی (در مراکز دانشگاهی یا نیروهای مسلح) در صورت پاسخ

به درمان : معاف از خدمات رزمی

ج) گواترهای حجیم با میزان بیش از ۱۰۰ cc با اثر فشاری و علائم انسدادی مجاری تنفسی خارج ریوی (که با اسپرومتری ثابت شده

باشد) : معاف دائم

دفتر هیئت دولت

د) نیروی‌بندبتهای حاد و تحت حاد : شش ماه معاف موقت

بند ۳- بیماریهای غدد پاراتیروئیدی :

الف) هیپوپاراتیروئیدی : معاف دائم

ب) هیپوپاراتیروئیدی : معاف دائم

بند ۴- بیماریهای غدد فوق کلیوی :

الف) پرکاری غده فوق کلیوی : معاف دائم

ب) کم کاری غده فوق کلیوی : معاف دائم

بند ۵- ژنیکوماستی شدید که با انجام سونوگرافی یافت فیبروندولار گزارش شده باشد و در ارزیابی مراحل رشد بلوغ در حد Tanner ۳ و یا بالاتر (جنس مؤنث)

باشد : معاف دائم

بند ۶- سندروم کلاین فلترو سندرم کالمن : معاف دائم

بند ۷- بیماریهای غدد دیگر:

الف) تومورهای خوش خیم و بدخیم هیپوفیز : معاف دائم

ب) هرمافرودیسیم ها : معاف دائم

بند ۸- بیماریهای تغذیه و متابولیک :

الف) دیابت فنیدی تیپ I: معاف دائم

ب) دیابت غیر وابسته به انسولین (تیپ II) که با وجود درمان، هموگلوبین A1C بالاتر از ۷ و قند ناشتای بیش از ۱۲۶ اثبات شده طی بستری در

مراکز درمانی نیروهای مسلح و یا دانشگاهی داشته باشد : معاف دائم

ج) هیپرانسولینسم همراه با هیپوگلیسمی اثبات شده در مراکز درمانی نیروهای مسلح و یا دانشگاهی : معاف دائم

بند ۹- مضمولین بزرگ که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر به

ضربات در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین

بند ۱۰- سایر بیماریها :

الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف از خدمات رزمی

ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : شش ماه معاف موقت

ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف دائم

بخش سوم: بیماریهای پوست و بافت های زیرپوست

بند ۱- انواع اگزمای وسیع و شدید :

الف) در صورتی که مزمن و مقاوم به درمان بوده و مانع از فعالیت در نیروهای مسلح شود : معاف دائم

ب) اگزمای شدید ، مزمن و مقاوم به درمان هر دو دست (از مع به پائین به طور کامل) و یا هر دو پا (از مع به پائین به طور کامل) : معاف دائم

دفتر هیئت دولت

ج) در سایر موارد : معاف از خدمات رزمی

بند ۲- عفونت های قارچی عمیق و وسیع پوست مانند نوکاردیازیس ، اسپروتريکوزیس و.....

الف) در صورتیکه مزمن و مقاوم به درمان باشد : معاف دائم

ب) کجلی : شش ماه معاف موقت

بند ۳- هیپرتیروئید (عرق کردن کف یک یا دو دست و یا کف یک یا دو پا) شدید (بناحویکه در دمای معمول اتاق بعد از شستن و خشک کردن دستها یا

پاها بعد از مدت ۵ دقیقه کف دستها یا پاها کاملاً خیس شود) : معاف از خدمات رزمی

بند ۴- لیکن پلان پوستی و مخاطی شدید و گسترده : معاف دائم

بند ۵- پسوریازیس :

الف) شدید کف دست ها و یا پا ها و یا پسوریازیس های شدید و گسترده بدن (بیش از ۲۵ درصد) و یا انورسه و یا پسوریازیسهای شدید

سروگردن : معاف دائم

ب) در سایر موارد : معاف از خدمات رزمی

بند ۶- سل های پوستی : معاف دائم

بند ۷- لوپوس اریتماتوسیس سیستمیک و یا لوپوس اریتماتو تحت حاد و یا لوپوس اریتماتو دیسکوئید : معاف دائم

بند ۸- خال های بیگمانه مادرزادی و یا آنژیوم های وسیع و غیرقابل عمل :

الف) توأم با اختلالات عملی و یا در سرو صورت که کراهت منظر شدید ایجاد کرده باشد : معاف دائم

ب) در سایر موارد : معاف از خدمات رزمی

بند ۹- میکوزیس فونگوئید و سایر لنفومای پوستی و پاراسوریازیس یا پلاکهای بزرگ : معاف دائم

بند ۱۰- سیکانتریس های جلدی در صورتی که وسیع (بیش از ۲۰ درصد) سطح بدن و ضخیم بوده یا چسبندگی به اطراف داشته و مانع حمل تجهیزات و یا

انجام تمرینات نظامی بوده یا تمایل به زخم شدن داشته و یا اختلالات عملی در اندامها ایجاد کرده باشد : معاف دائم

تبصره- برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۱- سیکانتریسهای صورت و گردن در صورتیکه کراهت منظر شدید ایجاد کرده باشد : معاف دائم

بند ۱۲- ویتیلیگو گسترده صورت و یا هر دو دست بطور کامل و یا با وسعت بیش از ۴۰ درصد کل بدن : معاف دائم

تبصره- برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۳- عوارض پوستی شدید که در اثر اختلالات عروقی ایجاد شده باشد مانند فلپیت های عمقی و سطحی که با ورم مزمن اندام توأم باشد : معاف دائم.

بند ۱۴- هیپودرمیت های ندولر ، شدید ، منتشر ، مقاوم و توأم با علائم سیستمیک : معاف دائم

بند ۱۵- درماتوزهای اتوایمیون تاوولی اکتسابی و مادرزادی و آکرودرماتیت مزمن هالوبو ، آکرودرماتیت آنژیوپاتیکی ، اریتم مولتی فرم شدید با درگیری

مخاطی و عروقی : معاف دائم

بند ۱۶- هیپرکراتوز یا میخچه یا زگیلهای کف هر دو دست و پاهر دویا :

الف) در موارد شدید که بیش از ۳۰ درصد کف هر یک از دستها و پاها را گرفتار کرده باشد و مقاوم به درمان باشد : معاف دائم

ب) در موارد خفیف : معاف از خدمات رزمی

- بند ۱۷- فرونکولوز شدید و وسیع که بیش از ۴۰ درصد سطح بدن را گرفتار کرده باشد و مقاوم به درمان باشد : معاف دائم
- بند ۱۸- بیماریهای پوستی که در حین انجام خدمت وظیفه یا در اثر حساسیت و یا مسمومیت نسبت به مواد شیمیائی (شغلی، دارویی، جنگی) ایجاد شده و به درمان مقاوم باشد : معاف دائم
- بند ۱۹- کبیر: جهت پیوست به آیین نامه مذکور
- الف) همراه با آنژیوادم : معاف دائم.
- ب) در سایر موارد : معاف از خدمات رزمی
- بند ۲۰- آنژیسی اراتا همراه با کراهت منظر یا توتالیس و یا یونیورسالیس : معاف دائم
- تبصره- برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی
- بند ۲۱- انواع آکنه :
- الف) آکنه Fulminant و Conglobata توأم : معاف دائم
- ب) آکنه شدید که صورت و بدن را گرفتار نماید و مقاوم به درمانهای معمول باشد : معاف از خدمات رزمی
- بند ۲۲- لیشمانیوز (سالمک پوستی) فعال : شش ماه معاف موقت
- بند ۲۳- سارکونیدوز :
- الف) نوع منتشر با درگیری بیش از ۲۵ درصد سطح بدن : معاف دائم
- ب) در سایر موارد : معاف از خدمات رزمی
- بند ۲۴- بیماری زودرما توز مانند توپروز اسکروزیس ، رکلین هوزن ، آلبینیسم ، گزرودرما پیگماتوزا ، پورفیری : معاف دائم
- بند ۲۵- ایکتیوز گسترده مادرزادی با اکتسابی :
- الف) با گرفتاری بیش از ۲۵ درصد سطح بدن : معاف دائم
- ب) ۲۵ درصد و کمتر از سطح بدن : معاف از خدمات رزمی
- بند ۲۶- لیکن سیمپلکس مزمن :
- الف) بین ۲۰ تا ۱۱ درصد سطح بدن : معاف از خدمات رزمی
- ب) ۲۱ درصد و بالاتر سطح بدن : معاف دائم
- بند ۲۷- هیدرآدنیت چرکی عود کننده : معاف از خدمات رزمی
- بند ۲۸- مضمولین بزشک که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر به طبابت در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین
- بند ۲۹- سایر بیماریها :

- الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف از خدمات رزمی
- ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : شش ماه معاف موقت
- ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف دائم

دفتر هیئت دولت

بخش چهارم: بیماریهای داخلی مغز واعصاب (نورولوژی)

- بند ۱- اختلالات استحاله ای سلولهای عصبی (مانند فریدریش و ...) : معاف دائم
- بند ۲- اختلالات تعادلی مخچه ای با علائم ثابت شده بالینی و اقدامات پراکلینیکی در مراکز درمانی ن.م و یا دانشگاهی : معاف دائم
- بند ۳- انواع میلیتها و سکل آنها با علائم ثابت شده بالینی و اقدامات پراکلینیکی در مراکز درمانی ن.م و یا دانشگاهی :
الف) در صورتیکه شدید باشد : معاف دائم
ب) در موارد خفیف (زمانی که براساس طبقه بندی بین المللی (صفر تا پنج) تا حد ۴ باشد) : معاف از خدمات رزمی
- بند ۴- انسفالیتها و انسفالوایتها در صورتیکه عوارض جسمی یا روانی پایدار و ناتوان کننده داشته باشد : معاف دائم
- بند ۵- مولتیپل اسکلروزیس (MS) : معاف دائم
- بند ۶- انواع صغر عضلانی عضلات بزرگ :
الف) با اختلال شدید وضعف مشهود اثبات شده با EMG و NCV : معاف دائم
ب) در صورتیکه بدون وضعف مشهود باشد : معاف از خدمات رزمی
- بند ۷- انواع میویاتی های اولیه و ثانویه : معاف دائم
- بند ۸- اختلالات مادرزادی سیستم اعصاب مرکزی از هر نوع : معاف دائم
- بند ۹- انواع پاراپلژی ها ، پاراپارزی ها ، همی پلژی ها ، همی پارزیها و منولژیها : معاف دائم
- تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر در موارد پاراپارزیها و یا همی پارزیها : معاف از خدمات رزمی
- بند ۱۰- انواع اختلالات و حرکات غیر طبیعی عضوی مربوط به دستگاه خارج هرمی : معاف دائم
- بند ۱۱- انواع صرع به شرط ثبوت کلینیکی و پاراکلینیکی در مراکز درمانی نظامی یا دانشگاهی با داشتن سوابق مستند و مورد تأیید ابتلاء به صرع : معاف دائم
- تبصره در مواردی که شروط فوق تحقق نیابد ولی احتمال وجود صرع باشد : معاف از خدمات رزمی
- بند ۱۲- انواع پلی نوریتهای بهبود نیافته و سکل آنها با تأیید الکترو دیآگنوزیس و اثبات کلینیکی و پاراکلینیکی در مراکز درمانی دانشگاهی یا نظامی
(حدافل دو مرکز) : معاف دائم
- بند ۱۳- انواع نوروفیبروماتوزها :
الف) در موارد شدید (اختلال عملکرد یا گراهِت منظر) : معاف دائم
ب) در موارد خفیف : معاف از خدمات رزمی
- بند ۱۴- سابقه مننژیت های مزمن و سکل انواع مننژیت در صورت داشتن اختلال عملی و عصبی به شرط اثبات در مراکز درمانی دانشگاهی یا نظامی : معاف دائم
- بند ۱۵- انواع نورالژیها : معاف از خدمات رزمی
- بند ۱۶- انواع فلج اعصاب کرانیال :
الف) در موارد شدید مقاوم به درمان همراه با اختلال عملی با اثبات کلینیکی و پاراکلینیکی : معاف دائم
ب) در موارد خفیف : معاف از خدمات رزمی
- بند ۱۷- انواع سکنه های مغزی یا عارضه عصبی (ارگانیک یا غیرارگانیک) : معاف دائم

دفتر هیئت دولت

بند ۱۸- بیماری مباحثی گراویس با اثبات کلینیکی و پاراکلینیکی در مراکز درمانی نظامی یا دانشگاهی: معاف دائم
بند ۱۹- تور تیکولی

الف) ۲۵ درجه انحراف از خط قائم بدن : معاف از خدمات رزمی

ب) ۲۵ و بیش از ۲۵ درجه انحراف از خط قائم بدن : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر: معاف از خدمات رزمی

بند ۲۰- فلج مغزی مادرزادی (C.P)

الف) همراه با اختلال عملکرد مشهود : معاف دائم

ب) در حالت خفیف (بجوی که در هنگام راه رفتن در ظاهر عمومی عارضه ای مشهود نباشد) : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۱- هایپوکالمی پرئودیک با حداقل دو بار بستری در مراکز درمانی نظامی یا دانشگاهی و تأیید پاراکلینیک : معاف دائم

بند ۲۲- گیلن باره :

الف) حاد : شش ماه تا یکسال معاف موقت

ب) بهبود یافته : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۳- مشمولین بزرگ که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر

به طبابت در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین

بند ۲۴- سایر بیماریها :

الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف از خدمات رزمی

ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : شش ماه معاف موقت

ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف دائم

بخش پنجم: بیماریهای اعصاب و روان

بند ۱- پسیکوزها :

الف) اسکیزوفرنی، اسکیزوفرنی، اختلالات هذیاتی و پسیکوزهای آتیپیک مزمن : معاف دائم

ب) اختلال سایکوز گذرا : شش ماه معاف موقت

بند ۲- اختلالات خلقی :

الف) ابتلا به بیماری دوقطبی نوع یک در هر مرحله و فاز : معاف دائم

ب) اختلال افسردگی اساسی : معاف دائم

ج) انواع اختلال خلقی افسردگی خفیف (دیس تایمی و سایکلو تایمی) ، اختلال خلقی دو قطبی نوع دوم (هایپومانیا) در صورتیکه با دارو تحت کنترل

بوده و یا تهدید کننده خود و اطرافیان نباشد : معاف از خدمات رزمی

د) در صورتیکه حداقل شش ماه از حمله حاد (اولین حمله حاد مانیا) و افسردگی گذشته باشد و هیچگونه علامتی نداشته باشد : معاف از خدمات رزمی

دفتر هیئت دولت

بند ۳- انواع اختلالات شخصیتی :

الف) انواع سایکوپات (ضداجتماعی) ، مرزی ، اسکیزوئید ، اسکیزوتایپال و پارانوئید : معاف دائم

ب) انواع دیگر اختلال شخصیت در صورتیکه ناتوان کننده نباشد : معاف از خدمات رزمی

بند ۴- اختلال وسواس (OCD) ، اختلال پانیک ، اختلال اضطراب ، فوبیا یا PTSD یا سایر اختلالات اضطرابی :

الف) نوع شدید مقاوم به درمان : معاف دائم

ب) نوع خفیف : معاف از خدمات رزمی

بند ۵- انواع نعیصه های عقلانی و کندذهنی ها (عقب ماندگی ها) :

الف) با ضریب هوشی زیر ۷۰ : معاف دائم

ب) با ضریب هوشی بین ۷۰-۹۰ : معاف از خدمات رزمی

بند ۶- اختلالات تکلم و لکنت زبان در صورتیکه علت روانی یا نورولوژیک داشته باشد :

الف) موارد شدید : معاف دائم

تبصره : برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

ب) در موارد متوسط یا خفیف : معاف از خدمات رزمی

بند ۷- کژخونیهای بی که معایر شنونات اجتماعی و نظامی (از جمله انحرافات جنسی و هموسکسوالیتی) باشد : شش ماه معاف موقت

تبصره - پس از شش ماه در صورت اثبات در مراکز درمانی ن.م. : معاف دائم

بند ۸- اختلالات کنترل تکانه شدید : معاف دائم

بند ۹- اختلالات سوماتوفرم در صورتیکه بیش از دو سال طول کشیده باشد به شرط ثبوت با مدارک پزشکی مستدل : معاف دائم

تبصره برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۰- اختلالات تیک صوتی یا حرکتی :

الف) نوع شدید : معاف دائم

ب) نوع خفیف : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۱- اختلالات فراگیر رشد (Pervasive Developmental Disorders) از قبیل اختلال اوتیستیک... اثبات شده :

الف) شدید همراه با آفت عملکرد واضح : معاف دائم

ب) خفیف : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۲- اختلال هویت جنسی (TS) با ارائه گواهی پزشکی قانونی و تأیید در مراکز درمانی ن.م. : معاف دائم

بند ۱۳- اعتیاد به مواد مخدر یا روان گردان : شش ماه معاف موقت

بند ۱۴- مشمولین یزشک که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر

به طبابت در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین

بند ۱۵- سایر بیماریها :

الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف از خدمات رزمی

دفتر هیئت دولت

ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : شش ماه معاف موقت
ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف دائم

بخش پنجم: بیماریهای اعصاب و روان

بخش ششم: بیماریهای جراحی مغز و اعصاب

بند ۱- اسپوندیلولیزیس و اسپوندیلولولیزیس و رترولیستیزیس :

الف) اسپوندیلولیزیس با هر درجه همراه با اختلال و علائم عصبی : معاف دائم

ب) اسپوندیلولولیزیس بدون اختلال و علائم عصبی : معاف از خدمات رزمی

ج) اسپوندیلولولیزیس همراه با Bulge دیسک و یا دیسک دهیدراته همراه با عوارض عصبی : معاف دائم

د) اسپوندیلولولیزیس درجه یک و بدون اختلال و عوارض عصبی : معاف از خدمات رزمی

ه) رترولیستیزیس همراه با علائم اختلال و علائم عصبی : معاف دائم

بند ۲- انواع هرنی دیسکال یا Extrusion دیسک : معاف دائم

(در مورد بیماران عمل نشده انجام MRI ستون فقرات در مراکز درمانی نظامی و یا دانشگاهی ضروری می باشد و مواردی که ممنوعیت داشته باشد از مبلوگرافی استفاده نمود)

بند ۳ (protrusion) برجستگی (Bulging) یا دهیدراتاسیون دیسکال همراه با علائم بالینی یا ندول اشمورل : معاف از خدمات رزمی

بند ۴- لامینکتومی یا عمل جراحی همراه با سوابق مستند کلینیکی و پاراکلینیکی : معاف دائم

تبصره : دیسکتومی به روش لیزر که برای برجستگی (Bulging) خفیف دیسک انجام شده است : معاف از خدمات رزمی

بند ۵- ساکرا لیزاسیون، تومبازیساسیون، اسپینابیفیدا و همی ساکرا لیزاسیون : معاف از خدمات رزمی

بند ۶- نومورهای استخوانی خوش حیم ستون فقرات :

الف) در صورتیکه از نظر حجم و موقعیت اختلال عملی ایجاد نماید : معاف دائم

ب) بدون اختلال عملی : معاف از خدمات رزمی

بند ۷- انواع شکستگی های مهره ها :

الف) در موارد حاد جهت سیر مراحل درمان : شش ماه معاف موقت

ب) با کلایس بیشتر از ۲۵ درصد : معاف دائم

ج) شکستگی زوائد شوکی یا عرضی یا شکستگی مهره با کلایس ۲۵ درصد و کمتر از ارتفاع مهره : معاف از خدمات رزمی

بند ۸- تغییر شکل های مادرزادی جمجمه مانند ماکروسفالی، میکروسفالی و ... :

الف) با اختلال عملکرد : معاف دائم

ب) بدون اختلال عملکرد : معاف از خدمات رزمی

بند ۹- کیسهای آرکتونید و ضایعات مادرزادی یا اثر فشاری و نوام با اختلال عصبی یا بدون عمل جراحی : معاف دائم

دفتر هیئت دولت

بند ۱۰- اختلالات عروقی مغز (مثل آنوریسم و A.V.M) : معاف دائم

بند ۱۱- شکستگی های فرو رفته جمجمه بدون سابقه عمل جراحی و فاقد عارضه یا شکستگی های خطی که موجب دیاستازیس نشده باشد : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۲- سابقه عمل جراحی روی مغز و جمجمه :

الف) در صورتیکه کمتر از شش ماه از عمل جراحی گذشته باشد : شش ماه معاف موقت

ب) همراه با اختلال عملی و یا علائم عصبی : معاف دائم

ج) بدون اختلال عملی و علائم عصبی : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۳- کمپرسیونهای نخاعی به علت تومورهای استخوانی مهره ها و یا سکل عفونتها و آراکتوئیدیتها ، تنگی کانال نخاع و ... که همراه با علائم کلینیکی و پاراکلینیکی باشد یا به مرحله فلج رسیده باشد : معاف دائم

بند ۱۴- هر نوع جسم خارجی در داخل جمجمه و کانال نخاعی : معاف دائم

بند ۱۵- توراسیک اوت لت سندرم (TOS) :

الف) در صورت وجود علائم بالینی و پاراکلینیک بارز : معاف دائم

ب) در صورت عدم وجود علائم بالینی از جمله دنده گردنی و ... : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۶- انواع خونریزی های سربر و منتر:

الف) در موارد حاد جهت سیر مراحل درمان : شش ماه معاف موقت

ب) با عارضه عصبی (ارگانیک یا غیر ارگانیک) : معاف دائم

ج) بدون عارضه : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۷- تروماهای عصبی :

الف) در موارد حاد جهت سیر مراحل درمان : شش ماه معاف موقت

ب) فلج اعصابی که سبب اختلالات عملی و ناتوان کننده شود : معاف دائم

ج) صدمات عصبی حسی : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۸- وجود کیستهای مغزی و یا نخاعی :

الف) به هر اندازه (عمل شده یا عمل نشده) به همراه اختلال عملی و یا علائم عصبی : معاف دائم

ب) بدون اختلال عملی یا علائم عصبی : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۹- تومورهای سیستم اعصاب مرکزی (CNS) و محیطی :

الف) بدخیم : معاف دائم

ب) خوش خیم با عارضه عصبی و اختلال عملی : معاف دائم

ج) خوش خیم بدون عارضه عصبی و اختلال عملی : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۰- هر گونه عمل جراحی روی ستون فقرات (به جز نسج نرم) :

الف) در موارد حاد جهت سیر مراحل درمان : شش ماه معاف موقت

دفتر هیئت دولت

ب) به همراه اختلال عملکردی واضح : معاف دائم

ج) بدون اختلال عملکردی واضح : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۱- مشمولین پزشک که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر به طبابت در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین
بند ۲۲- سایر بیماریها :

الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف از خدمات رزمی

ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : شش ماه معاف موقت

ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف دائم

بخش هفتم: بیماریهای ریه و قفسه صدري

بند ۱- تغییر شکل‌های مادرزادی قفسه صدري مانند سینه فرورفته (سینه قیفی شکل) ، جناغ برجسته یا فقدان عضلات تنفسی :

الف) همراه با اختلال واضح بالینی (و تأیید پاراکلینیک) در عملکرد قلب (EF کمتر از ۵۰) یا ریه (FVC کمتر از ۴۰ درصد پایه) : معاف دائم

ب) بدون اختلال تنفسی و قلبی : معاف از خدمات رزمی

بند ۲- تغییر شکل‌های مادرزادی یا کتسابی مجاری هوایی (فیستولها و تراکتوبرونکومگالی) به همراه اختلال عملکرد متوسط یا شدید ریه (FEVI کمتر از ۵۰ درصد) : معاف دائم

بند ۳- تغییر شکل و نقصهای مادرزادی دیافراگم (نبودن دیافراگم یا فلج آن) : معاف دائم

بند ۴- عدم تشکیل قسمتی از ریه (آزتری ریه) یا ایلازی کامل یا جزئی یا رزکسیون قسمتی از ریه طی عمل جراحی :

الف) با اختلال متوسط تا شدید در عملکرد تنفسی (FVC کمتر از ۴۰ درصد پایه) : معاف دائم

ب) با اختلال خفیف در عملکرد تنفسی : معاف از خدمات رزمی

بند ۵- استئیت و استنومیلیت دنده ها یا ترقوه یا جناغ سینه یا کتف :

الف) نوع مزمن (بیش از ۶ ماه) : معاف دائم

ب) نوع حاد : شش ماه معاف موقت

ج) نوع بهبود یافته : معاف از خدمات رزمی

بند ۶- شکستگی دنده ها (۳ یا بیشتر) یا جناغ یا ترقوه یا کتف :

الف) در موارد حاد جهت سیر مراحل درمان : شش ماه معاف موقت

ب) در صورتیکه موجب اختلال متوسط یا بیشتر عملکرد تنفسی یا تغییر شکل شدید شده باشد به شرط اثبات در بیمارستانهای نظامی یا دانشگاهی

(FEVI کمتر از ۵۰ درصد یا FVC کمتر از ۴۰ درصد پایه) : معاف دائم

ج) در صورت اختلال خفیف عملکرد تنفسی : معاف از خدمات رزمی

دفتر هیئت دولت

بند ۷- سیکاتریس ها (ناشی از سوختگی و یا اعمال جراحی) که ایجاد اختلال عملکرد تنفسی متوسط یا بیشتر نماید (FEV1 کمتر از ۵۰ درصد یا FVC کمتر از ۴۰ درصد پایه) : معاف دائم

بند ۸- انواع پنورزیها :

الف) نوع مزمن (بیش از ۶ ماه) : معاف دائم

ب) نوع حاد : شش ماه معاف موقت

بند ۹- سابقه پنوموتوراکس خودبخودی :

الف) تکرار شونده (بیش از یک بار) : معاف دائم

ب) یک بار تأیید شده : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۰- سارکوئیدوز، فیبروز منتشر ریه ، سندرم کارناژنز : معاف دائم

تبصره در خصوص فیبروز ریه در صورتیکه کمتر از یک لوب درگیر باشد برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۱- فیبروز ریه ناشی از اسکار :

الف) با اختلال عملکرد متوسط یا بیشتر (FEV1 کمتر از ۵۰ درصد یا FVC کمتر از ۴۰ درصد پایه) : معاف دائم

ب) با اختلال عملکرد خفیف : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۲- بیماریهای قارچی مزمن ریه : معاف دائم

بند ۱۳- پنوموکونیوزها : معاف دائم

بند ۱۴- سابقه ترومبوآمبولی ریه :

الف) اگر تکرار شونده باشد (بیش از یک بار) : معاف دائم

ب) اگر تکرار شونده نباشد : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۵- آمفیژم ریه :

الف) بصورت منتشر : معاف دائم

ب) لوکالیزه : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۶- کیست های مختلف ریه (درموئید و...) پلوروپریکار دیال ، ضایعات بولاریه و یا کیست های هوایی بزرگ و متعدد :

الف) با اختلال متوسط یا بیشتر عملکرد تنفسی (FEV1 کمتر از ۵۰ درصد یا FVC کمتر از ۴۰ درصد پایه) : معاف دائم

ب) با اختلال عملکرد خفیف و یا بدون اختلال عملکرد تنفسی : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۷- سکلهای ریوی (ناشی از آبسه و ...) :

الف) با اختلال متوسط یا بیشتر عملکرد تنفسی (FVC کمتر از ۴۰ درصد پایه) : معاف دائم

ب) با اختلال خفیف عملکرد و یا بدون اختلال عملکرد تنفسی : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۸- برونشکتازی با درگیری حداقل دو لوب : معاف دائم

بند ۱۹- سیستیک فیبروزیس (CF) : معاف دائم

بند ۲۰- برونشیت مزمن همراه با اختلال عملکرد تنفسی متوسط و یا بیشتر (FEV1 کمتر از ۵۰ درصد) : معاف دائم

بند ۲۱- آسم به شرط اثبات کلینیکی و پاراکلینیکی و داشتن سوابق درمانی بالینی (FEV1 کمتر از ۵۰ درصد):

الف) با اختلال عملکرد تنفسی متوسط و یا بیشتر : معاف دائم

ب) در نوع خفیف و آرزیه‌های تنفسی : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۲- اجسام خارجی ریه ، برونش و مدیاستن که عارضه ریوی ایجاد کرده و باعث اختلال متوسط و یا بیشتر در عملکرد ریه شده باشد و با شش‌آیین

بزرگ را به مخاطره بیندازد به شرط اثبات در بیمارستانهای نظامی یا دانشگاهی : معاف دائم

بند ۲۳- سابقه اعمال جراحی قفسه سینه اعم از برداشتن دو و یا بیش از دو دنده یا توراکوپلاستی یا رزکسیون حداقل یک لوب ریه یا دکورتیکاسیون ریه :

معاف دائم

تبصره - تروما های غیرنافذ ریه که باعث پارگی و کونتوزیون ریه شده باشد و بدون عمل جراحی بهبود یافته و اختلال عملکرد تنفسی نیز ایجاد

نکرده باشد: معاف از خدمات رزمی

بند ۲۴- تنگی های تراشه یا برونشها که ایجاد اختلال عملکرد تنفسی متوسط و یا بیشتر نموده باشد (با تأیید یافته های اسپیرومتری): معاف دائم

بند ۲۵- مدیاستنیت‌های مزمن : معاف دائم

بند ۲۶- پیوند ریه : معاف دائم

بند ۲۷- هیپرتانسیون پولمونر اولیه در هر مرحله : معاف دائم

بند ۲۸- مشمولین پزشک که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق بر خوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم نباشد) لیکن قادر

به طبابت در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین

بند ۲۹- سایر بیماریها :

الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف از خدمات رزمی

ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : شش ماه معاف موقت

ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف دائم

بخش هشتم : بیماریهای استخوان (ارتوپدی)

بند ۱- انحرافات ستون فقرات مادرزادی یا اکتسابی :

الف) کیفوز توراسیک بالای ۷۰ درجه و کیفوز توراکو لومبار بالای ۳۰ درجه : معاف دائم

ب) کیفوز توراسیک بین ۷۰-۵۰ درجه : معاف از خدمات رزمی

ج) کیفوز توراکو لومبار بین ۳۰-۱۰ درجه : معاف از خدمات رزمی

د) اسکولیوز بیش از ۳۰ درجه : معاف دائم

ه) اسکولیوز بین ۳۰-۲۰ درجه : معاف از خدمات رزمی

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر اسکولیوز بین ۲۰ تا ۴۵ درجه : معاف از خدمات رزمی

بند ۲- شکستگی های قدیمی حفره کوتیل (استابولوم) چنانچه با تغییر شکل حفره و یا عارضه مفصلی همراه باشد : معاف دائم

دفتر هیئت دولت

بند ۳- نکرور اواسکولار سراسنخوان ران بهر علت : معاف دائم

بند ۴- شکستگی های لگن:

الف) نوع مالگین : معاف دائم

ب) نوع Open Book : معاف از خدمات رزمی

بند ۵- بیماری شوترمان : معاف از خدمات رزمی

بند ۶- استئومیلیت :

الف) نوع حاد : شش ماه معاف موقت

ب) عفونتهای که علیرغم ۶ ماه درمان بهبود نیافته یا منجر به تغییر شکل استخوان همراه با اختلال عملکرد شده باشد : معاف دائم

بند ۷- نومورهای خوش خیم استخوانی:

الف) همراه با ایجاد اختلال مشهود در کار عضو به شرطی که با عمل جراحی بهبودی حاصل نشود : معاف دائم

ب) داخل استخوانی در استخوانهای فمور، تیبیا، کالکانوس، تالوس، اسکافوئید، هومروس، رادیوس و اولنا با قطر بیشتر از ۱/۳ قطر استخوان : معاف دائم

ج) داخل استخوانی کمتر از ۱/۳ قطر استخوان : معاف از خدمات رزمی

بند ۸- کیستهای استخوانی :

الف) کیستهای بزرگ با خطر شکستگی یا با اندازه بیش از ۱/۳ قطر استخوان یا کیستهای کوچک متعدد (بیش از سه عدد) با عارضه (در استخوانهای

فمور، تیبیا، کالکانوس، تالوس، اسکافوئید، هومروس، رادیوس و اولنا) : معاف دائم

ب) کیستهای کوچک و بدون عارضه : معاف از خدمات رزمی

بند ۹- شکستگی های استخوانهای بلند :

الف) شکستگی هایی که بعد از ۹ ماه جوش نخورده باشند و مفصل کاذب ایجاد کرده باشند و با دروضع نامناسب جوش خورده و اشکال عملی ایجاد نموده

باشند : معاف دائم

ب) شکستگی های جوش خورده استخوانهای بلند و لگن یا و یادون نصب پیچ یا پلاک و یا کونچر و بدون عارضه : معاف از خدمات رزمی

ج) شکستگیهای جوش نخورده بدون نصب پیچ و پلاک و کونچر که کمتر از ۶ ماه از تاریخ شکستگی گذشته باشد : معاف موقت (به مدت حداکثر ۹

ماه از تاریخ شکستگی)

بند ۱۰- شکستگی های استخوانی غیر از استخوانهای بند ۹ :

الف) بعد از ۹ ماه جوش نخورده و با عمل جراحی نیز بهبود نیافته باشد همراه با اختلال عملکرد : معاف دائم

ب) جوش نخورده باشد (کمتر از ۹ ماه) : معاف موقت (به مدت حداکثر ۹ ماه از تاریخ شکستگی)

بند ۱۱- قطع یا فقدان یکی از اندامها : معاف دائم

بند ۱۲- کوتاهی پا :

الف) کوتاهی بیشتر از ۳ سانتی متر (به استناد اسکنوگرام) : معاف دائم

تبصره : برای دارندگان مدارک کارشناسی کوتاهی بیش از ۵ سانتی متر : معاف دائم

ب) کوتاهی از ۱ تا مساوی ۳ سانتی متر : معاف از خدمات رزمی

دفتر هیئت دولت

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی کوتاهی از ۱ تا مساوی ۵ سانتی متر : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۳- سینوبال کندروماتوزیس مفاصل بزرگ همراه با اختلال عملی : معاف دائم

بند ۱۴- انکینوز مفاصل بزرگ (هانش، زانو، آرنج، شانه، مچ پا، مچ دست) : معاف دائم

بند ۱۵- محدودیت حرکات مفاصل (غیرقابل درمان و پایدار) :

الف) در مورد مفاصل هانش، زانو و شانه (محدودیت بیش از ۱/۴ محدوده طبیعی حرکت مفصل مربوطه) : معاف دائم

تبصره- برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر محدودیت بین ۱/۴ تا ۱/۲ محدوده طبیعی حرکت مفصل در اندام فوقانی : معاف از خدمات رزمی

ب) محدودیت حرکات سایر مفاصل بزرگ (مچ دست، مچ پا، آرنج) در صورتی که بیش از نیمی از حرکات، محدود شده باشد : معاف دائم

ج) در موارد خفیف تر همراه با اختلال عملکرد : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۶- در رفتگی مکرر و یا قدیمی و مادرزادی مفاصل بزرگ عمل کرده یا نکرده (بدون عارضه) : معاف از خدمات رزمی

تبصره - در صورتیکه در حین خدمت بیش از دو نوبت در رفتگی به فاصله بیش از دو ماه ایجاد شود : معاف دائم

بند ۱۷- شلی لیگامانهای زانو و مچ پا و در رفتگی عادتی مفاصل که مانع تمرینات نظامی باشد : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۸- سندرم ایسکمیک ولکمن :

الف) در موارد شدید : معاف دائم

ب) در موارد خفیف : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۹- فقدان کامل شست (از مفصل M.C.P) و یا فقدان ارزش کاری آن در یک دست : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۰- فقدان انگشتان دست :

الف) سه انگشت و یا بیشتر در یک دست : معاف دائم

تبصره- برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر، بیش از سه انگشت و یا انگشت شست به همراه دو انگشت در یک دست : معاف دائم

ب) قطع یک بند انگشت شست یا سیابه و یا بیش از دو بند در سایر انگشتان یک دست : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۱- عوارضی که مانع باز شدن و یا تا شدن انگشتان دست شود مانند سند اکتیلی و ... (غیرقابل درمان) :

الف) در بیش از دو انگشت (مرکب) : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر ۳ انگشت و بالاتر : معاف دائم

ب) در دو انگشت (ساده) : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۲- کوتاهی اندام فوقانی در مقایسه با یکدیگر :

الف) در صورتیکه بیش از ۵ سانتیمتر باشد : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر کوتاهی بیش از ۷ سانتی متر : معاف دائم

ب) بین ۲.۵ سانتیمتر برای مضمولین تا فوق دیپلم و ۷-۲ سانتیمتر برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۳- سینوستوز استخوانهای ساعد :

الف) در دو دست : معاف دائم

دفتر هیئت دولت

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

(ب) در یک دست : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۴- کوپیتوس و اروس و والگوس :

الف) همراه یا اختلال عملکرد یا ضایعه عصبی یکطرفه یا دو طرفه : معاف دائم

تبصره - اختلال عملکرد یک طرفه برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

(ب) بیش از ۱۰ درجه تحریف : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۵- کوکسایلاتا ، کوکسواوارا ، کوکسا مانگا ، کوکسا والگا :

الف) با گرفتاری بیش از ۳۰٪ از سر استخوان فمور و یا بیش از ۳۰ درجه تغییر از محور طبیعی : معاف دائم

(ب) با گرفتاری بین ۲۰ تا ۳۰ درجه : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۶- پارگی منیسک :

الف) دو زانو همراه با اختلال عملکرد : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

(ب) پارگی منیسک یک زانو و یا دو زانو بدون اختلال عمل شده یا نشده : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۷- پارگی شدید و کامل رباطهای جانبی و متقاطع زانوی یک پا که باعث ناپایداری مفصل گردد :

الف) در مواردی که چند رباط (بیش از دو رباط) پاره شده باشد : معاف دائم

(ب) در موارد پارگی رباط ACI و PCI : معاف دائم

(ج) در موارد پارگی رباط ACI یا PCI به همراه یکی از رباطهای جانبی : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

(د) پارگی ACI یا PCI دو طرفه : معاف دائم

(ه) در افراد جراحی شده (دو رباط و بیشتر) همراه با اختلال عملی : معاف دائم

(و) در افراد جراحی شده بدون اختلال عملی : معاف از خدمات رزمی

(ز) پارگی منیسک و یک رباط : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۸- ژنوالگوم ، ژنوواروم :

الف) در موارد شدید (فاصله بین دو قوزک یا دو کوندیل فمور بیش از ۱۲ سانتی متر) : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر بیش از ۱۴ سانتی متر : معاف دائم

(ب) در موارد خفیف (فاصله بین دو قوزک یا دو کوندیل فمور بین ۱۲-۵) : معاف از خدمات رزمی

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر فاصله ۱۴-۵ cm : معاف از خدمات رزمی

(ج) همراه با چرخش تبیبا با فاصله مساوی و بیش از ۱۰ سانتی متر : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر با فاصله بیش از ۱۲ سانتی متر : معاف دائم

بند ۲۹- ژنوراکورواتوم :

دفتر هیئت دولت

الف) بیش از ۱۵ درجه : معاف دائم

ب) کمتر از ۱۵ درجه : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۰ - صافی کامل کف پا هر دو پا :

الف) در انواع سخت به همراه دفورمیتی میج یا مانند (Hill valgus) : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

ب) صافی کامل کف یک یا هر دو پا در انواع (Rigid یا Flexible) بدون عارضه و دفورمیتی : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۱ - پارگی بهبود نیافته تاندون آشیل : معاف دائم

بند ۳۲ - کوتاهی تاندون آشیل توأم با اختلال در نشستن و محدودیت حرکتی میج پا : معاف دائم

تبصره - کوتاهی تاندون آشیل توأم با اختلال در نشستن و محدودیت حرکتی میج پا برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۳ - تغییر شکل اکتسابی یا مادر زادی استخوانهای تارس و متاتارس (هالوس و الگوس) : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۴ - قطع انگشتان پا :

الف) قطع سه انگشت کامل از یک پا و یا قطع شست در هر دو پا : معاف دائم

تبصره - در صورتیکه قطع سه انگشت بغیر از انگشت شست باشد برای دارندگان مدرک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

ب) قطع چهار انگشت در پاها : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدرک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

ج) قطع شست در یک پا : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۵ - اکی نیسم Foot drop : معاف دائم

بند ۳۶ - دفورمیتی های مفصل میج پا :

الف) در مواردی که اختلال در راه رفتن ایجاد کرده باشد : معاف دائم

ب) در مواردی که اختلال در راه رفتن ایجاد نکرده باشد : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۷ - بیماریهای اسکلتی استخوانی نظیر استئوزیس ایمیرفکتا ، آرتروگریپوزیس ، سکلهای شدید ناشی از CP و پولیو و انهدام کامل پاشنه (نکروز

استخوان تالوس) : معاف دائم

بند ۳۸ - استئوکوندیت دیسکانت زانو ، هیپ و میج پا :

الف) درجه ۳ و بیشتر : معاف دائم

ب) کمتر از درجه ۳ : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۹ - بیماریهای جوش نخوردگی اسکافوئیدو کن باخ پس از ۹ ماه از زمان تشخیص و درمان همراه با اختلال عملکرد : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۴۰ - تمام فلایهای پدیکوله عضلانی ، آزاد :

الف) اگر نقص عضو با اختلال عملکرد ایجاد کرده باشد . معاف دائم

ب) سایر موارد بدون عارضه : معاف از خدمات رزمی

دفتر هیئت دولت

بند ۴۱ - پا چنبری (Club Foot)

الف) در صورتیکه ایجاد عارضه دفورمیتی نموده باشد که مانع انجام تمرینات یا پوشیدن پوتین باشد : معاف دائم

ب) در غیر از موارد فوق : معاف از خدمات رزمی

بند ۴۲ - وجود جسم خارجی در مفاصل بزرگ :

الف) در صورتیکه با اختلال عملی واضح همراه باشد : معاف دائم

ب) بدون ایجاد اختلال عملی : معاف از خدمات رزمی

بند ۴۳ - خارج کردن پانلا (پاتلکتومی) :

الف) توتال یک طرفه یا دو طرفه : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر یک طرفه : معاف از خدمات رزمی

ب) پارسیل همراه با اختلال عملکرد : معاف دائم

ج) پارسیل بدون اختلال عملکرد : معاف از خدمات رزمی

بند ۴۴ - کندرومالاسی پانلا واسکوداشلاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۴۵ - آسیبهای عروق اندامها :

الف) در صورتیکه سبب اختلال عملکرد بارز اندام شده باشد : معاف دائم

ب) در صورتیکه اختلال ایجاد شده جزئی باشد معاف از خدمات رزمی

بند ۴۶ - مشمولین پزشکی که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر به

طبابت در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین

بند ۴۷ - سایر بیماریها :

الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف از خدمات رزمی

ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : شش ماه معاف موقت

ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف دائم

بخش نهم : بیماریهای دستگاه گوارش و جراحی عمومی

بند ۱ - ازوفازیتها :

الف) ازوفازیت شدید (مراحل ۳ و ۴) که منجر به مری بارت شده و یا دیسپلازی (با گزارش پاتولوژی) داده و یا اولسری که ایجاد عوارض ناتوان

کننده کرده باشد (مانند تنگی مری) : معاف دائم

ب) ازوفازیت در مراحل یک و دو : معاف از خدمات رزمی

بند ۲ - آسالازی :

الف) عمل نشده و عمل شده ای که بعد از عمل عود کرده یا عارضه دار شده باشد : معاف دائم

دفتر هیئت دولت

ب) عمل شده بدون عارضه : معاف از خدمات رزمی

بند ۳ - واریسهای مری به هر علت و با هر درجه : معاف دائم

بند ۴ - دیورتیکولهای مری، معده، اثنی عشر و دیورتیکولوز (عارضه دار و غیر قابل عمل) : معاف دائم

بند ۵ - هرگونه زخم دستگاه گوارش که با آندوسکوپی یا کولونوسکوپی در مراکز درمانی نیروهای مسلح و یا دانشگاهی اثبات شده باشد :

الف) درموارد عارضه دار (سوراخ شدگی یا خونریزی یا ...) : معاف دائم

ب) بدون عارضه : معاف از خدمات رزمی

بند ۶ - هرگونه اعمال جراحی روی کبد، کیسه صفرا، مجاری صفراوی، پانکراس و طحال :

الف) همراه با عارضه مزمن غیر قابل علاج و ناتوان کننده : معاف دائم

ب) بدون عارضه : معاف از خدمات رزمی

بند ۷ - تومورها و کیستهای (مادرزادی یا اکتسابی):

الف) بدخیم دستگاه گوارش (کبد ، پانکراس، طحال) عمل شده یا عمل نشده : معاف دائم

ب) خوش خیم عمل شده همراه با اختلال عملکرد گوارشی : معاف دائم

ج) خوش خیم عمل شده و نشده بدون اختلال عملکرد : معاف از خدمات رزمی

بند ۸ - آسیب به هر علت : معاف دائم

بند ۹ - بیماریهای متابولیک که منجر به آسیب کبدی شده باشد : معاف دائم

بند ۱۰ - هیپاتومگالی شدید به هر علت (بشرطی که اندازه کبد از خط وسط ترقوه در سونوگرافی بالاتر از ۱۵ سانتی متر باشد و یا ۵ سانتی متر در زیر دنده

نفس گردد) . معاف دائم

بند ۱۱ - پورتال هایپر تانسین به هر علت ، فیروز و سیروز کبدی : معاف دائم

بند ۱۲ - آسیب های چرکی و آمیبی کبد :

الف) حاد : شش ماه معاف موقت

ب) عمل شده با عارضه : معاف دائم

ج) عمل شده بدون عارضه : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۳ - هماتزیوم کبدی :

الف) با اندازه مساوی یا بیشتر از ۵ سانتی متر : معاف دائم

ب) با اندازه کمتر از ۵ سانتی متر : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۴ - بیماری کربلر نجاره ، کلسناز دویین جانسون و روتور : معاف دائم

تبصره - برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۵ - بیماری ژیلبرت : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۶ - بیماریهای مادرزادی ، اکتسابی و یا سنگهای کیسه صفرا و مجاری صفراوی ناشی از اختلالات خونی پایه : معاف دائم

بند ۱۷ - اسپلنومگالی قابل لمس (۱۶ سانتی متر و بیشتر یا تأیید سونوگرافی در مراکز نظامی یا دانشگاهی) : معاف دائم

دفتر هیئت دولت

بند ۱۸ - اسپلنکتومی یا فقدان مادرزادی طحال : معاف دائم

تبصره : برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۹ - پانکراتیت :

الف) حاد : شش ماه معاف موقت

ب) مزمن یا عارضه : معاف دائم

بند ۲۰ - سنگهای پانکراس و فیستول پانکراس : معاف دائم

بند ۲۱ - سندرمهای سوء جذب (مانند بیماری سلیاک ، اسپروی تروپیکال ، بیماری ویپل) لنف آژکتازی عروق روده : معاف دائم

بند ۲۲ - کلیه بیماریهای التهابی دستگاه گوارش (IBD) به ثبوت رسیده مانند کرون ، کولیت اولسرو و ... (با تأیید پاتولوژی) : معاف دائم

بند ۲۳ - پرتیونیتهای مزمن که باعث اختلال در کار احشاء (چسبندگی یا انسداد مکرر پارسیل روده) شده باشد (اعم از سلی یا قارچی) : معاف دائم

بند ۲۴ - سندرمهای بولیویوزیس : معاف دائم

بند ۲۵ - تنگی های کولون - رکتوم و مفعد بهر علت (عمل شده یا نشده) : معاف دائم

بند ۲۶ - هیرتیرونگ :

الف) ثابت شده : معاف دائم

ب) نوع ultrashort : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۷ - پرولاپس -

الف) حقیقی رکتوم : معاف دائم

ب) سایر انواع پرولاپس ها : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۸ - بی اختیاری مدفوع مادرزادی و اکتسابی (با تأیید کلینیک و پاراکلینیک) : معاف دائم

بند ۲۹ - هرگونه فتق خارجی نواحی اینگوینال ، فمورال، و جدار شکم :

الف) عمل شده عود کرده : معاف دائم

ب) عمل نشده (جهت انجام عمل جراحی) : شش ماه معاف موقت برآی یک بار

ج) عمل نشده و یا عمل شده بدون عارضه : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۰ - انواع فتقهای دیافراگماتیک (عمل شده و عمل نشده) گرید ۳ به بالا:

الف) با اختلال عملکرد گوارشی یا تنفسی : معاف دائم

ب) بدون اختلال عملکرد گوارشی یا تنفسی : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۱ - فیستولهای مقعدی غیر قابل درمان : معاف دائم

بند ۳۲ - سینوس نافی با ارتباط به روده یا مثانه اثبات شده عمل نشده : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۳ - سینوس ییلوئیدال :

الف) عمل شده یا نشده : معاف از خدمات رزمی

ب) عمل شده عود کننده با ارتباط به مقعد و یا داخل کانال نخاعی : معاف دائم

ج) آبنه های بیلونیدال عمل نشده (جهت انجام عمل جراحی)؛ شش ماه معاف موقت

بند ۳۴ - بواسیرها :

الف) بواسیرهای داخلی و خارجی با درجه ۲ و ۳ : معاف از خدمات رزمی

ب) بواسیرهای داخلی و خارجی با درجه بیش از ۳ با عود بیش از دو بار پس از عمل جراحی و عارضه دار : معاف دائم

بند ۳۵ - واریس ها

الف) شدید همراه با اختلال عملکرد و عوارض شدید : معاف دائم

ب) خفیف و متوسط : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۶ - هرگونه اعمال جراحی روی دستگاه گوارش که همراه با اختلالات گوارشی بوده و منجر به برداشتن قسمتی از عضو (بجز آپاندیس) و یا آناستوموز

شده و یا چسبندگی وسیع ایجاد کرده باشد : معاف دائم

بند ۳۷ - تومورهای عروق لنفاوی ، لنف آدنوم ، لنف ادم مزمن و الفانتیازیس که لافل یکی از اندامها را فراگرفته باشد : معاف دائم

بند ۳۸ - تومورهای خلف صفاقی :

الف) بدخیم: معاف دائم

ب) خوش خیم حجیم با عارضه : معاف دائم

ج) خوش خیم بدون عارضه : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۹ - مسمولین بزشک که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر به

طبابت در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین

بند ۴۰ - سایر بیماریها :

الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف از خدمات رزمی

ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : شش ماه معاف موقت

ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف دائم

بخش دهم: بیماریهای خون و انگولوزی (بدخیمی ها)

بند ۱ کم خونی های مگالوبلاستیک :

الف) مقاوم به درمان : معاف دائم

ب) موارد قابل درمان دارویی : معاف از خدمات رزمی

بند ۲ - اختلالات ساختمانی ارثی گلبول قرمز :

الف) اوالوسیتوزیز بیش از ۴۰ درصد: معاف دائم

ب) ۴۰ < - اوالوسیتوزیز < ۱۵ : معاف از خدمات رزمی

بند ۳ کم خونی های مزمن مادر زادی :

دفتر هیئت دولت

بخش یازدهم: بیماریهای دستگاه ادراری تناسلی:

بند ۱- انسداد ادراری به دلایل عضوی یا عفونی یا فونکسیون:

الف) در صورتیکه برطرف کردن انسداد فقط با عمل جراحی امکانپذیر بوده و عود کرده باشد: معاف دائم

ب) در سایر موارد: معاف از خدمات رزمی

تبصره - موارد مرتبط با سنگهای ادراری طبق بند ۴ عمل شود.

بند ۲- برگشت ادرار به حالب ها:

الف) اگر دو طرفه یا یک طرفه مساوی یا بیشتر از درجه ۳ باشد: معاف دائم

ب) یک طرفه و خفیف: معاف از خدمات رزمی

بند ۳- بیماریهای عفونی (میکروبی، انگلی، قارچی):

الف) مزمن و عود کننده با سه نوبت یا بیشتر در هر یک از اعضا: ذیل: کلیه، لگنجه، حالب، مثانه، بیضه ها، مجاری ادرار و پروستات: معاف دائم

ب) ایندیدیمنت و پروستاتیت مزمن: معاف از خدمات رزمی

بند ۴- سنگهای حالب، کلیه، پروستات، مثانه و نفروکلسیون:

الف) در صورتیکه هیدرونفروز درجه ۳ ایجاد کرده باشد و با وجود درمان سنگ، هیدرونفروز پایدار باشد (یکطرفه یا دو طرفه): معاف دائم

ب) سنگهای شاخ گوزنی عمل نشده عارضه دار: معاف دائم

ج) وجود سنگهای متعدد علامت دار همراه با هیدرونفروز خفیف: معاف از خدمات رزمی

د) سابقه وجود سنگهای حالب یا کلیه یا مثانه عمل شده بدون عارضه: معاف از خدمات رزمی

ه) چنانچه بیمار با سنگ و هیدرونفروز مراجعه نموده و قابل درمان باشد: شش ماه معاف موقت

بند ۵- تومورهای خوش خیم عارضه دار و عود کننده و بدخیم دستگاه ادراری تناسلی عمل شده و عمل نشده: معاف دائم

بند ۶- بیماریهای رتروپریتون، فیروز رتروپریتون و کیست های رتروپریتون همراه با عارضه: معاف دائم

بند ۷- بیماریهای طبی کلیه:

الف) سندروم نفروسیک، گلوومرولونفریت مزمن، پیلونفریت مزمن، بیماریهای کلان کلیه، پروتئین اوری بیش از ۵۰۰ میلی گرم و نارسائی مزمن کلیه

معاف دائم

ب) گلوومرولونفریت و پیلونفریت حاد: شش ماه معاف موقت

ج) هماچوری اسانسیمیل: معاف از خدمات رزمی

بند ۸- هیدرونفروز یا اتساع لگنجه:

الف) درجه ۳ (یکطرفه یا دو طرفه) در صورتیکه غیرقابل درمان باشد و یا پس از درمان همراه با عارضه باشد: معاف دائم

ب) درجه یک و بالاتر (یکطرفه یا دو طرفه): معاف از خدمات رزمی

بند ۹- نفرکتومی:

الف) یک طرفه: معاف دائم

دفتر هیئت دولت

ب) پارسیل یا پیلویلاستی دو طرفه : معاف دائم

ج) پارسیل یا پیلویلاستی یک طرفه در صورت طبیعی بودن کلیه دیگر : معاف از خدمات رزم

بند ۱۰- کلیه نعل اسبی ، کلیه اکتوییک داخل لگن ، اکتویبی یک طرفه (یعنی هر دو کلیه در یک طرف قرار گرفته باشند) : معاف دائم

تبصره برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۱- بنور کلیه :

الف) درجه سه : معاف دائم

ب) درجه دو : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۲- هیپوپلازی :

الف) دو کلیه و یا یک کلیه به همراه عوارض و یا آپلازی و آژنزی هر یک از کلیه ها : معاف دائم

ب) با عملکرد طبیعی یک طرفه و بدون علامت : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۳- کلیه میان اسفنجی : معاف دائم

بند ۱۴- فیستول سیستم ادراری به دستگاه گوارش یا پوست غیرقابل درمان : معاف دائم

بند ۱۵- نکرور کورتکس یک کلیه :

الف) در صورتی که منجر به نارسائی یا کم کاری یک کلیه شده باشد : معاف دائم

ب) در سایر موارد : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۶- پیوند کلیه : معاف دائم

بند ۱۷- بیماریهای عروقی کلیه مثل: آنوریسم شریان کلیوی ، انفارکتوس کلیه ، ترومبوز ورید کلیوی ، فیستول شریانی وریدی ، آنوریسم شریانی وریدی ،

تنگی شریان کلیوی : معاف دائم

بند ۱۸- دوبلیکاسیون حالب در صورتیکه هر حالب به طور جداگانه تا مثانه ادامه داشته باشد : معاف دائم

تبصره برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۹- مگاورتر :

الف) دو طرفه شدید به همراه علائم : معاف دائم

ب) در غیر از موارد فوق : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۰- اورتروسل :

الف) دو طرفه اثبات شده : معاف دائم

ب) یک طرفه : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۱- مثانه نوروزنیک اثبات شده در مراکز درمانی نظامی یا دانشگاهی معتبر : معاف دائم

بند ۲۲- سیستکتومی توتال و یا پارسیل : معاف دائم

بند ۲۳- تنگی گردن مثانه بدون عارضه : معاف از خدمات رزمی

بند ۲۴- از بین رفتن قدرت انقباضی گردن مثانه (بهر علت) که منجر به بی اختیاری ادرار شود با تأیید مراکز تخصصی نظامی یا دانشگاهی معتبر: معاف دائم

- الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند: معاف از خدمات رزمی
- ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند: شش ماه معاف موقت
- ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند: معاف دائم

بخش دوازدهم: بیماریهای فک و دهان و دندان

- بند ۱- ناهنجاریهای استخوانی فک و صورت که موجب اختلال شدید در عمل جویدن یا تکلم و همراه با سوء تغذیه باشد: معاف دائم
- بند ۲- آنکیلوژ مفصل تامپور و ماندیبولر یک طرفه و دو طرفه به شرط ثبوت پاراکلینیکی: معاف دائم
- بند ۳- تومورهای خوش خیم در صورتیکه از لحاظ حجم و موقعیت ایجاد اختلال شدید در جویدن و یا در تکلم نمایند: معاف دائم
- بند ۴- کام شکاف دار یا لب شکری عمل نشده و یا عمل شده با عارضه تنفسی یا تغذیه ای و یا اختلال تکلم و یا کراهت منظر ایجاد کرده باشد: معاف دائم
- بند ۵- استئومیلیتهای استخوانهای فک که بعد از درمان منجر به ناهنجاری مشهود استخوانهای فک و صورت شوند: معاف دائم
- بند ۶- ناهنجاریهای زبان مانند آنکیلوگلوسی، آتروفی و هیپرتروفی زبان، شکاف برداشتن و یا دو قطعه شدن زبان که موجب اختلال شدید در جویدن و تکلم و یا ببع شود: معاف دائم
- بند ۷- کلیه تومورهای بدخیم فک و دهان: معاف دائم
- بند ۸- ناهنجاریهای اسکلتی و استخوانی و عضلانی فک و صورت مثل اسپاسم همی فاشیال و میکروزومی و ... که سبب عدم تقارن صورت و کراهت منظر شده باشد: معاف دائم
- بند ۹- مشمولین پزشکی که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر به طبابت در نیروهای مسلح باشند: معاف از خدمات سنگین
- بند ۱۰- سایر بیماریها:

- الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند: معاف از خدمات رزمی
- ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند: شش ماه معاف موقت
- ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند: معاف دائم

بخش سیزدهم: بیماریهای چشم و عوارض بینائی

- بند ۱- هیپرتروپی با سیکلوپلزی کامل:
- (هیپرتروپی با سیکلوپلزی کامل که در صورت همراه بودن با آستیگماتیسم، با علامت منفی منظور شود ولی محاسبه نگردد.)
- الف) هیپرتروپی بیش از ۶ دیوپتر یک چشم: معاف دائم
- تبصره برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر هیپرتروپی بیش از ۸ دیوپتر یک چشم: معاف دائم
- ب) هیپرتروپی از ۳ تا ۶ دیوپتر هر یک از چشمها: معاف از خدمات رزمی
- تبصره برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر هیپرتروپی از ۳ تا ۸ دیوپتر هر یک از چشمها: معاف از خدمات رزمی

بند ۲- میوپی با سیکلوپلزی کامل :

(میوپی با سیکلوپلزی کامل که در صورت همراه بودن با آستیگماتیسم با علامت مثبت منظور شود ولی محاسبه نگردد.)

الف) میوپی بیش از ۶ دیوپتر یک چشم : معاف دائم

تبصره : برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر میوپی بیش از ۸ دیوپتر یک چشم : معاف دائم

ب) میوپی از ۳ تا ۶ دیوپتر هر یک از چشمها : معاف از خدمات رزمی

تبصره : برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر میوپی از ۳ تا ۸ دیوپتر هر یک از چشمها : معاف از خدمات رزمی

بند ۳- آستیگماتیسم ساده ، مرکب یا مخلوط با سیکلوپلزی کامل :

(در آستیگماتیسم ساده ، یا مرکب یا مخلوط میزان آستیگماتیسم بایستی بیش تر از اسفر باشد)

الف) مجموع دیوپتر آستیگمات ساده ، مرکب یا مخلوط بالای ۵ دیوپتر یک چشم : معاف دائم

تبصره : برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر مجموع دیوپتر آستیگمات ساده ، مرکب یا مخلوط بالای ۷ دیوپتر یک چشم : معاف دائم

ب) آستیگماتیسم ساده ، مرکب یا مخلوط از ۳ تا ۵ دیوپتر هر یک از چشمها : معاف از خدمات رزمی

تبصره : برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر آستیگماتیسم ساده ، مرکب یا مخلوط از ۳ تا ۷ دیوپتر هر یک از چشمها : معاف از خدمات رزمی

بند ۴- فقدان یک چشم یا آنکه یک چشم عملاً و یا در اثر بیماریهای غیر قابل علاج فاقد بینایی (دید کمتر از ۱/۱۰) و یا میدان بینایی کمتر از ۱۰ درجه) باشد :

معاف دائم

بند ۵- اورام ملتحمه فصلی شدید : معاف از خدمات رزمی

بند ۶- بیماریهای ملتحمه و پلک از قبیل سیمبلفارون ، گزروزیس ، آنژیوم و آکتروپیون :

الف) در دو چشم : معاف دائم

ب) در یک چشم : معاف از خدمات رزمی

بند ۷- ناخنک پیشرفته که تا مرکز قرنیه پیشرفت نموده باشد و با چشم غیر مسلح دیده شود :

الف) در دو چشم یا اختلال در میدان بینایی : معاف دائم

تبصره : دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

ب) در یک چشم : معاف از خدمات رزمی

بند ۸- لک مرکزی قرنیه:

الف) در صورتیکه وسیع باشد و مرکز قرنیه را اشغال نموده باشد (لک وسیع در موقعی است که بیش از ۳ میلیمتر مربع سطح قرنیه را پوشانیده

باشد) : معاف دائم

ب) در مورد خفیف : معاف از خدمات رزمی

بند ۹- کراتیت های آنتروستسیل و دیستروفیهای قرنیه یک یا دو چشم با اختلال در دید : معاف دائم

بند ۱۰- کلوپوم مادرزادی مردمک :

الف) همراه با گرفتاری شبکه (رتین) : معاف دائم

ب) بدون گرفتاری شبکه (رتین) : معاف از خدمات رزمی

- بند ۱۱- ایریدوسیکلیت‌های شدید و مزمن یک یا دو چشم که تولید چسبندگی‌های وسیع نموده باشد : معاف دائم
- بند ۱۲- آکلوزیون و سیکلوزیون کامل مردمک یک یا دو چشم : معاف دائم
- بند ۱۳- ایریدکتومی یا ایریدودیالیز وسیع حاصل از حوادث یا اعمال جراحی :
- الف) در صورتیکه با کاهش دید و عوارض قرنیه یا عدسی توأم باشد : معاف دائم
- ب) در صورتیکه با کاهش دید و عوارض توأم نباشد : معاف از خدمات رزمی
- بند ۱۴- کاتاراکت مادرزادی ، ضربه ای ، متابولیک و کاتاراکت عمل شده : معاف دائم
- نصیره- در صورتیکه بعد از عمل اختلال دید ایجاد نکرده باشد ، برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی
- بند ۱۵- کدورنهای عدسی که ایجاد اختلال دید در رتینوسکوپی نمی نماید : معاف از خدمات رزمی
- بند ۱۶- کدورت شدید زجاجیه یک یا دو چشم به علت بیماریهای زمینه ای یا تروما : معاف دائم
- بند ۱۷- کوربورتینیت مرکزی و یا منتشر مزمن یک یا دو چشم : معاف دائم
- بند ۱۸- رتینیت بیگمانتوزا یا رتینیت‌های غیر پیگمانتوزا یا آلبینیسم : معاف دائم
- بند ۱۹- دژنراسیونهای شبکیه و شب کوری به شرط اثبات توسط ERG :
- الف) با افت ولتاژ حداقل نصف میزان طبیعی : معاف دائم
- ب) کمتر از نصف ولتاژ : معاف از خدمات رزمی
- نصیره در خصوص شب کوری یا کور رنگی برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی
- بند ۲۰- لوکسایون کامل بانافص عدسی یا لنتیکولوس و یا فقدان عدسی یک چشم : معاف دائم
- بند ۲۱- انفصال شبکیه عمل شده و یا عمل نشده به هر علت یک یا دو چشم : معاف دائم
- بند ۲۲- آمبولی شریان شاخه ای یا مرکزی و یا ترومبوز ورید شاخه ای یا مرکزی و یا هر نوع واسکولیت مزمن یک یا دو چشم : معاف دائم
- بند ۲۳- بیماریهای ناحیه ماکولا و عصب بصره از قبیل اتروفی ، هیپوپلازی ، سوختگی ، سوراخ ماکولا ، یا خونریزیهای ناحیه ماکولا و اسکار ماکولا و اتروفی عصب بصره : معاف دائم
- بند ۲۴- میکروفتالمی یا بوفتالمی یک یا دو چشم با اختلال بینایی با کراهت منظر : معاف دائم
- بند ۲۵- اگزوفتالمی های تومورال یا ضربان دار بعلت بیماریهای سیستمیک یا عروقی یک یا دو چشم : معاف دائم
- بند ۲۶- فلج کامل یک یا چند عضله چشم در صورتیکه استقرار یافته و دائمی باشد به شرطی که اختلال دید ایجاد کرده باشد :
- الف) در دو چشم : معاف دائم
- ب) در یک چشم : معاف از خدمات رزمی
- بند ۲۷- افتادگی دائمی بیلک (در هر یک از چشمها) در صورتیکه بیش از نصف مردمک چشم را پوشانیده باشد :
- الف) در دو چشم : معاف دائم
- ب) در یک چشم : معاف از خدمات رزمی
- بند ۲۸- استرابیسم : معاف از خدمات رزمی
- بند ۲۹- نیستاتوس دائمی و منهود : معاف دائم

بند ۳۰- گلوکوم با اثبات توسط تستهای پاراکلینیک معاف دائم.

بند ۳۱- اجسام خارجی داخل کره چشم غیر قابل جراحی همراه با اختلال بینایی : معاف دائم

بند ۳۲- پیوند قرنیه : معاف دائم

بند ۳۳- کراتوکونوس یا ناپدید یافته های پاراکلینیک از جمله orb scan یا پنتا کم یا توبوگرافی قرنیه :

الف) در صورتیکه با کراتومتری قابل اندازه گیری نباشد : معاف دائم

ب) در صورتیکه عارضه واضح قرنیه و اختلال دید ایجاد کرده باشد : معاف دائم

ج) در بقیه موارد : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۴- تومورهای خوش خیم به هر صورت : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۵- آمبلیوپی یک چشم یا دو چشم : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۶- خشکی چشم ها به علت بیماریهای سیستمیک و مزمن : معاف از خدمات رزمی

بند ۳۷- مشمولین پزشکی که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر به

طبابت در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین

بند ۳۸- سایر بیماریها :

الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف از خدمات رزمی

ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : شش ماه معاف موقت

ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف دائم

بخش چهاردهم: بیماریهای گوش و حلق و بینی

بند ۱- کاهش شنوایی یک طرفه بطوری که معدل آستانه شنوایی هوایی Air conduction در فرکانس های چهارگانه (۵۰۰ ۱۰۰۰ ۲۰۰۰ ۴۰۰۰)

بیش از ۸۰ دسی بل باشد : معاف دائم

تبصره ۱: کاهش شنوایی یکطرفه برای دارندگان مدارک تحصیلی فوق دیپلم و پایین تر اگر در فرکانسهای چهارگانه بین ۵۰ تا ۸۰ دسی بل باشد:

معاف از خدمات رزمی

تبصره ۲: کاهش شنوایی بیش از ۵۰ دسی بل تافقدان کامل شنوایی یک طرفه برای دارندگان مدارک تحصیلی کارشناس و بالاتر : معاف از

خدمات رزم

بند ۲- کاهش شنوایی هر دو گوش بطوری که معدل آستانه شنوایی هوایی در فرکانس های چهارگانه در یک گوش بالای ۵۰ دسی بل و در گوش دیگر

بالای ۵۰ دسی بل باشد : معاف دائم

تبصره- کاهش شنوایی هر دو گوش در فرکانس های چهارگانه بین ۲۵ تا ۵۰ دسی بل : معاف از خدمات رزمی

بند ۳- کری و لانی - معاف دائم

بند ۴- فقدان کامل مادرزادی یا اکتسابی لاله گوش :

دفتر هیئت دولت

الف) دو طرفه : معاف دائم

ب) یکطرفه : معاف از خدمات رزومی

بند ۵- آترزی یا انسداد مجرای گوش خارجی :

الف) در تمام طول مجرا : معاف دائم

تبصره - در صورت یکطرفه بودن برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزومی

ب) قسمتی از مجرا : معاف از خدمات رزومی

بند ۶- عفونت مزمن گوش میانی که (غیر ایمن nonsafe) سبب استنیت و یا کولستانوم شود یکطرفه یا دو طرفه : معاف دائم

بند ۷- عمل جراحی رادیکال ماستونیدکتومی و هر گونه Canal wall down : معاف دائم

بند ۸- عفونت مزمن گوش میانی یا ترشح چرکی و پارگی پرده تمپان بهمراه کاهش شنوایی بیش از سی و پنج دسی بل در هر یک از گوشها : معاف دائم

تبصره- برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزومی

بند ۹- فلج کامل عصب صورتی مقاوم به درمان به هر علتی (علل ناشناخته ، بلز ، سندروم رامس هانت ، التهابات قدیمی یا شکستگی استخوان روشه و غیره):

الف) در صورتیکه حداقل شش ماه از شروع آن گذشته باشد : معاف دائم

ب) موارد حاد : شش ماه معاف موقت

بند ۱۰- لاپرنتیت ها که همراه با نیستاموس واضح و علامت پاراکلینیک ثابت شده در بیمارستانهای نظامی یا دانشگاهی باشد : معاف دائم

بند ۱۱- بیماری و سندروم منیر یا هرگونه سرگیجه مزمن با منشاء گوشیه که با بررسیهای پاراکلینیک در بیمارستانهای نظامی یا دانشگاهی تأیید شود :

الف) در صورتیکه بیش از ۶ ماه طول کشیده باشد : معاف دائم

ب) سرگیجه مزمن با منشاء گوشیه که کمتر از ۶ ماه طول کشیده باشد : شش ماه معاف موقت

بند ۱۲- عوارض مادرزادی یا عفونی در بینی ، کام ، لب و حلق که تولید اختلالات شدید (تنفسی یا صوتی یا گوارشی) نموده و یا کراهت منظر ایجاد کرده باشند: معاف دائم

بند ۱۳- شکستگی های قدیمی بینی با تغییر شکل ظاهری صورت که نیاز به عمل جراحی داشته باشد : معاف از خدمات رزومی

بند ۱۴- رینیت آتروفیک همراه با کروت متعفن (بیماری اوزن) : معاف دائم

بند ۱۵- آنژیو فیبروم نازوفارنگس :

الف) در صورتیکه براساس تقسیم بندی کادیش درجه دو یا بالاتر باشد عمل شده یا نشده : معاف دائم

ب) در سایر موارد : معاف از خدمات رزومی

بند ۱۶- سینوزیت های نوآم مزمن : معاف از خدمات رزومی

بند ۱۷- پولیموزینی

الف) دو طرفه عود کننده بعد از عمل جراحی همراه با اختلال عملکرد تنفسی : معاف دائم

ب) یک طرفه و سایر موارد : معاف از خدمات رزومی

بند ۱۸- تومورهای مخلوط (mixed) غده بناگوشی و یا تحت فکی عمل شده و یا عمل نشده (به شرط ثبوت در بیمارستانهای نظامی یا دانشگاهی) : معاف دائم

بند ۱۹- بیماریهای مادرزادی، التهابی، عفونی، ضربه ای و یا نئوپلازی که تولید اختلالات شدید و دائمی صوتی یا تنفسی (با تأیید بررسیهای پزاکلینیک) نماید. معاف دائم

بند ۲۰- تومورهای گلو، موس، ژوگولر، آئریومهای وسیع در نقاط مختلف گوش و حلق و بینی، حفره و فضای دهان، زبان، فکین، سینوسهای صورت و منضجات اعضای فوق: معاف دائم

بند ۲۱- فلج تارهای صوتی:

الف) فلج ارگانیک دو طرفه و یا یک طرفه با سابقه بیش از شش ماه همراه با اختلال دائمی تکلم: معاف دائم

ب) فلج غیر ارگانیک تارهای صوتی دو طرفه: معاف از خدمات رزومی

بند ۲۲- تومورهای بینی و سینوسها (یکطرفه یا دو طرفه):

الف) بدخیم: معاف دائم

ب) خوش خیم: معاف از خدمات رزومی

بند ۲۳- مشمولین بزرگ که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر به طبابت در نیروهای مسلح باشند: معاف از خدمات سنگین

بند ۲۴- سایر بیماریها:

الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند: معاف از خدمات رزومی

ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند: شش ماه معاف موقت

ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند: معاف دائم

بخش پانزدهم: بیماریهای قلب و عروق

بند ۱- عوارض عضوی دریچه ای قلب عمل شده و عمل نشده به شرط ثبوت در بیمارستانهای نیروهای مسلح یا دانشگاهی: معاف دائم

تبصره ۱- برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر در صورت نداشتن اختلال عملکردی قلب: معاف از خدمات رزومی

تبصره ۲- بروناباس دریچه‌ای که منجر به نارسائی نشده باشد و یا دارای نارسائی دریچه ای MR-PR در حد (Trivial) یا TR در حد (Mild یا Mild)

باشد: معاف از خدمات رزومی

بند ۲- بیماری مادرزادی قلب:

الف) عمل شده و نشده همراه با عارضه یا اختلال عملکرد: معاف دائم

تبصره برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر در صورت نداشتن اختلال عملکرد قلب: معاف از خدمات رزومی

ب) بدون عارضه یا اختلال عملکرد: معاف از خدمات رزومی

بند ۳- هر نوع بیماری عروق کرونر در هر درجه و حالتی که باشد: معاف دائم

بند ۴- نارسائی مزمن قلب:

الف) با ECG کمتر از ۵۰: معاف دائم

دفتر هیئت دولت

ب) با EF مساوی یا بیشتر از ۵۰ و کمتر از ۵۵: شش ماه معاف موقت

بند ۵- هر نوع بیماری مزمن پریکارد، آندوکارد، میوکارد اعم از التهابی، تومورال، مادرزادی و اکتسابی: معاف دائم

بند ۶- بیماریهای مادرزادی و یا اکتسابی، تومورال و التهابی ائورت و سرخرگهای بزرگ، مانند گوارکتانسیون، آنوریسم ها، آنژیومها و اتساع سرخرگهای ریوی، کانال شریانی باز، تنگی شریان ریوی اصلی و فیستولهای شریانی وریدی در هر مورد عمل شده یا نشده: معاف دائم

بند ۷- ازدیاد فشار خون شریانی:

الف) در صورتی که در بیش از ۶۰٪ از اندازه گیریها، فشار خون بازسیستولیک از ۱۶۰ میلیمتر جیوه و یا دیاستولیک از ۱۰۰ میلیمتر جیوه بالاتر باشد، (مقصود از فشارخون باز آن است که حداقل بیمار ۷۲ ساعت در بیمارستان نظامی یا دانشگاهی بستری و توسط هولتر مانیتورینگ بررسی و اثبات شود): معاف دائم

ب) در صورتی که در بیش از ۶۰٪ اندازه گیریها، فشار خون بازسیستولیک بین ۱۶۰ - ۱۴۰ میلیمتر جیوه و یا دیاستولیک بین ۱۰۰ - ۹۰ میلیمتر جیوه باشد: معاف از خدمات رزمی

بند ۸- ترومبوفلیت ها:

الف) چنانچه عودکننده باشد (سه بار یا بیشتر): معاف دائم

ب) در موارد درمان شده و غیرعود کننده: معاف از خدمات رزمی

بند ۹- اختلالات ریتم به صورت اکستراسیستولهای فوق بطنی:

الف) با تعداد بیش از ۱۰ ضربان در دقیقه (در صورت تداوم با اثبات در بیمارستانهای نیروهای مسلح یا دانشگاهی): معاف دائم

ب) با تعداد بین ۵ تا ۱۰ ضربان در دقیقه: معاف از خدمات رزمی

بند ۱۰- اختلالات ریتم به صورت اکستراسیستولهای بطنی:

الف) با تعداد بیش از پنج عدد در دقیقه یا چند کانونی یا چند شکلی، Multi form دو تا یا بیشتر پشت سرهم آمده باشد، (بصورت R-on-T فرار گرفته باشد): معاف دائم

ب) یا تعداد کمتر از پنج عدد در دقیقه: معاف از خدمات رزمی

بند ۱۱- تاکی آریمی های فوق بطنی:

الف) تکیکاردی دهلیزی (بیش از ۱۴۰ ضربان در دقیقه به شرطی که پس از سه ساعت استراحت بهبود نیابد و یا بیش از دو بار اتفاق بیافتد)،

فیبریلاسیون دهلیزی، تکیکاردیهای نودال یا جانکشنال و تکیکاردیهای بطنی در هر مورد: معاف دائم

ب) تاکی آریمی بین ۱۴۰ - ۱۱۰: معاف از خدمات رزمی

بند ۱۲- اختلال هدایت داخل دهلیزی، بونک سینوس دهلیزی، وقفه سینوس دهلیزی و سندرم تکیکاردی و برادیکاردی، سندرم (اس.اس.اس)، برادیکاردی سینوزال کمتر از ۵۰ ضربان در دقیقه که با فعالیت تعداد ضربان به حد لازم افزایش نیابد (به شرط ثبوت در بیمارستانهای نظامی یا دانشگاهی): معاف دائم

بند ۱۳- اختلالات هدایتی دهلیزی بطنی:

الف) در صورتی که منجر به استفاده از پیس دائم یا موقت شود: معاف دائم

ب) سندرم W.P.W و سایر اختلالات هدایتی: معاف از خدمات رزمی

بند ۱۴- وجود یا سابقه بیماری تب روماتیسمی حاد به شرط عوارض قلبی : معاف دائم

بند ۱۵- شوک وازوواگال با سابقه سنکوبهای مکرر و تأیید بررسیهای پاراکلینیک (تست Tilt همراه با مستندات پزشکی تأیید کننده) : معاف دائم

بند ۱۶- مشمولین پزشکی که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر به طبابت در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین

بند ۱۷- سایر بیماریها :

الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف از خدمات رزمی

ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : شش ماه معاف موقت

ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف دائم

بخش شانزدهم : بیماریهای روماتولوژی و بافت همبند

بند ۱- آرتریت های عفونی و یا ناشی از تروما در مفاصل بزرگ :

الف) نوع حاد جهت سیر مراحل درمان : شش ماه معاف موقت

ب) عدم پاسخگویی به درمان همراه علائم بالینی و یا تغییر شکل مفصلی و استخوانی : معاف دائم

بند ۲- آرتریت های عفونی مزمن مفاصل بزرگ : معاف دائم

بند ۳- آرتریت های التهابی :

الف) آرتریت های التهابی حاد از قبیل راکتیو، سندروم رایتز ، تب روماتیسمی ، FMF و تب مدیترانه ای : شش ماه معاف موقت

ب) آرتریت های التهابی تحت حاد مزمن : آرتریت روماتوئید ، لوپوس اریتماتوز سیستمیک ، اسپوندیلیت آنکلوزان ، آرتریت های پسوریازیزی ،

آرتریت های التهابی روده ، بیماری ویبل ، آرتریت راکتیو، سندروم رایتز ، کلانژوزها ، و اسکولیتها، سارکونیدوز و اسپوندیلو آرتروپاتی سرونگاتمو

FMF معاف دائم

ج) هیدرآرتروز مزمن و مشهود معاف دائم

بند ۴- واسکولیتها:

الف) واسکولیت های نکروزان ، بیماری یان کلاسیک ، پان میکروسکوپیک و گتر، تاکیاسو، بیماری بهجت : معاف دائم

ب) واسکولیت های ازدیاد حساسیتی به همراه گرفتاری احشاء : معاف دائم

ج) بهجت پوستی مخاطی : معاف از خدمات رزمی

بند ۵- کلانژوزها ، اسکلرودرمی ها ، پلی میوزیت ها ، درماتومیوزیت : معاف دائم

بند ۶- بیماریهای متابولیک استخوان :

الف) استئومالاسی (طبق تعریف براساس سنجش تراکم استخوان در صورتیکه توده استخوانی در مقایسه با حداکثر توده استخوانی بیش از ۲/۵ S.D) کاهش

کاهش باقیه باشد) : معاف دائم

ب) استئوپروزهای ثانویه یا استئوپروزهای با زمینه ارثی : معاف دائم

دفتر هیئت دولت

ج) استخوانی (طبق تعریف براساس سنجش تراکم استخوان در صورتیکه توده استخوانی در مقایسه با حداکثر توده استخوانی بین S.D ۱۰-۲/۵ کاهش یافته باشد) : معاف از خدمات رزمی

بند ۷- بیماریهای کربستالی :

الف) نفرس با سابقه سه نوبت عود حملات : معاف دائم

ب- نفرس کاذب یا هیپر اورسمی : معاف از خدمات رزمی

بند ۸- استئوآرتریت مفاصل (آرنج، شانه، لگن، زانو، مچ دست و مچ پا) :

الف) در فرم شدید و ناتوان کننده که تغییر شکل و با اختلال در عملکرد عضو ایجاد نموده باشد : معاف دائم

ب) در فرم خفیف : معاف از خدمات رزمی

بند ۹- شانه منجمد ، پارگی روتاتور کاف و یا پری آرتریتهای شانه : معاف دائم

تبصره : در خصوص پارگی روتاتور کاف برای دارندگان مدارک کارشناسی و بالاتر : معاف از خدمات رزمی

بند ۱۰- الیگو نورودیستروفی RSIS : معاف دائم

بند ۱۱- ارتروپاتی نورولوزیک (مفصل شار کو) : معاف دائم

بند ۱۲- نسبه نومورهای مفاصل : سینوویت و پلوندولر، استنوکندروماتوز در مفاصل بزرگ ، همانژیوم : معاف دائم

بند ۱۳- استئوکروز مفاصل بزرگ و یا مفاصل کوچک که اختلال عملکرد ایجاد کرده باشد : معاف دائم

بند ۱۴- اسپوندیلودیسیت یا اسپوندیلودیسکیت بروسلائی ، استافی ، سالمونلائی و سلی ستون فقرات : معاف دائم

بند ۱۵- بیماریهای بافت همبند نظیر استئوزنزیس ایمپرفکتا ، اهلر دانلوس و همو سیتینوریمار فان : معاف دائم

بند ۱۶- مشمولین یزشک که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند (بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد) لیکن قادر به

طبابت در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین

بند ۱۷- سایر بیماریها :

الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف از خدمات رزمی

ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : شش ماه معاف موقت

ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف دائم

بخش هفدهم : بیماریهای عفونی

بند ۱- بیماران مبتلا به هیاتیت :

الف) هیاتیت حاد : شش ماه معاف موقت

ب) هیاتیت مزمن (بیش از ۶ ماه) : معاف دائم

بند ۲- بیماران دارای (HBSAg) مثبت :

الف) در صورتیکه بک آزمایش مثبت در بیمارستانهای نظامی یا دانشگاهی داشته باشد : شش ماه معاف موقت

دفتر هیئت دولت

- ب) بعد از شش ماه مجدداً در صورت مثبت شدن آزمایش مذکور : معاف دائم
- بند ۳- بیماران مبتلاء به هیپاتیت C با تأیید آزمایشگاههای مورد تأیید نظامی یا دانشگاهی و وجود عوارض: معاف دائم
- بند ۴- بیماران مبتلاء به ۲ و HTLV۱ : معاف دائم
- بند ۵- سل :
- الف) سل ریه فعال : معاف دائم
- ب) سل احتسائی فعال و سل ستون فقرات و استخوانها و مفاصل در هر مرحله : معاف دائم
- ج) سل ریه بهبود یافته وادنیتهای سلی درمان شده(با رؤیت و تأیید سوابق و مستندات کلینیکی و پاراکلینیکی توسط شورا): معاف از خدمات رزمی
- بند ۶- جذام به هر شکل و در هر مرحله : معاف دائم
- بند ۷- عوارض بیماریهای عفونی مداوم (مانند سیفلیس ، متیژیست و...) که بیش از ۶ ماه پایدار باشد و اختلال عملکرد ایجاد کرده باشد : معاف دائم
- بند ۸- بیماران مبتلاء به نقص ایمنی سلولی اکتسابی و حاملین ویروس HIV با تأیید بیمارستانهای نظامی یا دانشگاهی : معاف دائم
- بند ۹- بیماری مالاریا مقاوم به درمان (مقاوم به کلروکین) : معاف دائم
- بند ۱۰- بروسلوز عود کننده و یا مقاوم به درمان : معاف دائم
- بند ۱۱- هرگونه بیماری نقص ایمنی مادرزادی بعلت اختلال کمی یا کیفی سلولهای خون یا مغز استخوان : معاف دائم
- بند ۱۲- ابتلاء به بیماری تب خونریزی دهنده(کریمه کنگو) در طول خدمت : معاف دائم
- تبصره - ابتلاء به بیماری تب خونریزی دهنده(کریمه کنگو) قبل از اعزام : شش ماه معاف موقت
- بند ۱۳- کیست هیپاتیک : معاف دائم
- بند ۱۴- مشمولین یزشک که از سلامتی کامل در خصوص هر یک از بیماریهای فوق برخوردار نباشند(بیماری آنان در حد معافیت دائم باشد)لکن قادر به طبابت در نیروهای مسلح باشند : معاف از خدمات سنگین
- بند ۱۵- سایر بیماریها :
- الف) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته دوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف از خدمات رزمی
- ب) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته سوم ماده ۲ آیین نامه می باشند : شش ماه معاف موقت
- ج) سایر بیماریهای موضوع این بخش که منطبق با دسته چهارم ماده ۲ آیین نامه می باشند : معاف دائم

دفتر هیئت دولت